

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

308469 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

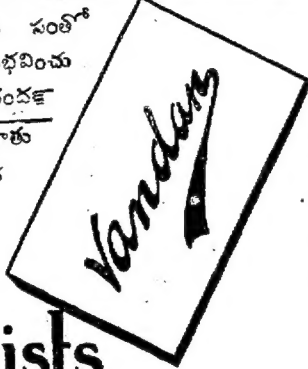
VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 నం॥ నవంబరు నెల 14 వ తేది మంగళవారము } No 189
సంపుటము. 3. } స శ నా మ స ం వ త్స ర క్తా క్తీ క మా స బ హు శ ప ం చ మి గి. } సంచిక ౧౮౯

A MAN'S Privilege

మూల్యము
30* బిళ్లలు
గల కేటె
1-
రూ. 2/-

PERFECT MANHOOD

ఏ మానవుడు ఆరోగ్యముగాను సంతో
షముగాను ఉండి సౌఖ్యము ననుభవించు
నో వానిదియే ఆధ్యతీతవనము వందక
ఆప్రకారము చేయును. ఈ ధాతు
వ్యవస్థాపకము. నిన్ను జమైన
మానవ నిగ జేయును. కేడీ నిజ
మారయము.

Sold by all Chemists

580
సోలువజ్జలము:—డా॥ లిండు కంపెనీ.
ఇంగ్లీషు మందులను అమ్మి టిలోను జోరజను.
వలయువారు
ఇంగ్లీషు మందులను అమ్మి టిలోను జోరజను.
వలయువారు
సోలువజ్జలము:—డా॥ లిండు కంపెనీ.
ఇంగ్లీషు మందులను అమ్మి టిలోను జోరజను.
వలయువారు
Tel. Address:—
UJ, Crease.
260, నై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0.

మా తామర తైలము
ఒక్కడబ్బము నాలుగు
అటాలవకొని నాలుగైదు
సారులు రాచి యెడల
తామర నిర్మూలమగును
నయము కాని యెడల
మీ నాల్గు అటాలు తిరిగి
తీసికొని వచ్చును.

ఈ తైలమును ఒక సారి
వాడిన సుఖపడ గలదు.

దీనిని రాచిన మంట యుండదు. చర్మము నలు పెక్కదు.
అమృతాంజనం డిప్. } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి
7, తంబుపెట్టి వీధి, మద్రాసు.

సకలవృత్తిక విషసంజీవిని

నూరురూపాయల బహుమతి.
బాధతో వచ్చువారు! సుఖముగఁ బోదురు !!

ఈ వందు ఇతిరుల మాను
మందు వంటిదిగాదు. ఉపయో
గించినదే తప్పక మంటయు బా
ధయు తీరును. ఇది తేలుబాధకే
గాక, ఎలక, కుక్క, నందగ
బ్బమొదలగు జంతువుల విషము
లకు నుపయోగించును. ఈ వం
దుచే తేలుబాధ నివర్తించును విష
మందు క్రయముతో నూరురూ

పాము లిహ్యగలము. వెల సులభము
2 సీసాలుగల ప్యాకెట్టు 1.కి 8 అ. పోస్టేజి 8 అణాలు.
ఒక చేతడవ 2 ప్యాకెట్టు తెప్పించుకొన్న పోస్టేజి 5 చితం
ఒకడణక ప్యాకెట్టుకు పోస్టేజి రూ. 5-0-0.
1.8-0 వెలగల ఛాక్ సలర్ పాకెట్టు పేనా ఉచితము.
జి. శ్రీనివాసరావు మొదలియారు
8, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లికేరీ, మద్రాస్.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ.

మరపు వర్తకులు, మద్రాసు.
తెలివిలీనము: "ఉమ్మడిమార్" మద్రాసు.

ఈపటములో కను పరచినట్టి
అనేక విధములైన గాజులు నమ్మ
కముగా నవన బంగారుతో తయార
యై యున్నవి. వలయు
వారు ఈపటములో యుండు నెం
బరును వ్రాసిన మజారి విషయ
ములు తెలియ ప రు ప్తు న్నాము.
ఇంకా మావద్ద బంగారు గుల్ల
తోడాలు, గట్టితోడాలు, గట్టికీలు
ఉంగరములు, రాళ్ల వుంగరములు,
దాలర్లు, గడియారపు గోలునులు,
కాసుల పేర్లు, వెండిసగలు అనేక
విధములైన వెండిపాత్ర సామానులు హాజరున యున్నవి.
భాణ్యమైన నగలు పూచీయ్యబడును. 598

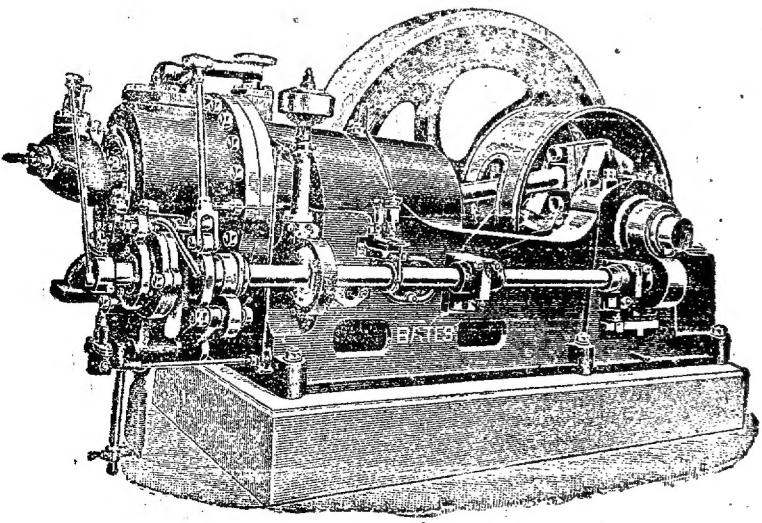
సంగీత ప్రదాయని

వెల రూపాయలు 3.

ఈ గ్రంథము అతిప్రసిద్ధి జెందిన దాక్షిణాత్యగాన
విద్యాపారంగతులైన విద్యాకృత. వరదాచార్యులు, కె. వి.
శ్రీనివాస ఆచార్యంగారు, వీణ కృష్ణమాచార్యులు వీరలచే
రచింపబడినది. ఇందులక్షణ సంగ్రహమును అభ్యాసపద్ధతులు
ను, స్వరజతులు, వర్ణములు, త్యాగయ్యగారి కృతులు, పట్నం
సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతులు, దీక్షితకృతులు మొదలగు,
సుమారు 140 పురు బహులును స్వర, సాహిత్యతాళ, కాలమా
లకుగురుతు లేర్పరచి అందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగుగట్టుల
వ్రాయబడియున్నవి. హాస్యనియము, వీణ ఈ ఉభయవాద
ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి నుపయోగించు
విధములును వ్రాయబడి యున్నవి. దీక్షితక్రాను 16 పుటలు
నైజా 500 పుటలు. దళసరి స్థానకాగితములో ముద్రితము.
కాలికో బయిండు బంగారు గిలుటు చేయబడి యున్నది.
వలయువారు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనవలెను.

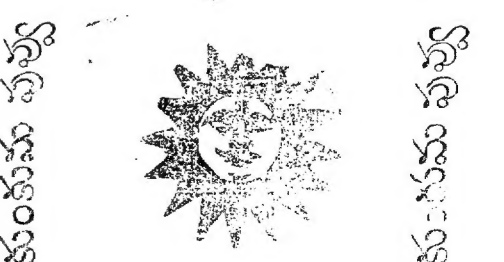
మొసర్పు హోల్ అండు కంపెనీ,
546 (ప్రింటర్స్, మద్రాసు.

బేటుగోల్లు మెడల్ శెమిడిశల్ క్రూడ్ ఆయిల్ యింజనులు.

ఈక్రాంత టయిపు ఇంజనులు యెటు
కంటి చిక్కనయిన క్రూడ్ ఆయిల్తో
నయినను సుమారు ఒకమాసము చేరయి
జరు విప్పి శుభ్రపరచ నక్కరలేకయే
మిక్కిలి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్న
వి. సాధారణమైన ఆయిల్ యింజనులవలె
యెక్కువ క్రూడ్ ఆయిల్ అక్కరలేక
వాటికొరకు ఖర్చు అయ్యే ఆయిల్లో
నగము మాత్రము యీ యింజనులు తీసి
కొనరు వాటికంటె వేయిరెట్లు తృప్తి
కరముగా పనిచేయుచున్నవి. 16 గుర్ర
ములు మొదలు 50 గుర్రముల పవరువరకు
వీటియొక్క స్పీరు సామానుల సహ
యే ప్పడును స్థానలో సిద్ధముగా
నుండును.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మానవదొరకును. కొనుక్కొను ముద్దమూర్ఖుడు
గమనింపుడు. కరస్పాన్సర్స్, మొదలగువారు
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

జాబులు.

I

చెన్నపురి గూర్చి యొక చిన్న కథ

అయ్యో!

వైద్య కళాశాల ప్రారంభము 9-11-16 తేదిని బ్రచురమైన వ్యాసమునందు, గొఱవడిన పద్యములు రెండును నాకు లభించినందున నీక్రింద వానిం బొందుపరచితిని.

క॥ సారాసారం జెఱుగని

పేదజులకు బుద్ధిజేష్టుఁ దెద్దలవశమా

నీరెంత పోసి పెంచిన

కూకానా నేలనేము- గువ్వలచెన్నా

క॥ ఈవిచ్చిన పదపద్యము

గోవే మతే చదువున్న - కుంభినియందున్

ఈవియని పదపద్యము

గోవే చదివించుకొన్న - గువ్వలచెన్నా.

ఈకథ యంతయును నాకు మండపేట వాస్తవ్యుల యొక బ్రహ్మచారి మేడవరపు బుచ్చయ్యగారు ప్రసంగవశమున జెప్పిరి. వింతగదోచి ప్రకటింపఁగోరితిని.

కురుంగేశ్వరుడు.

II

మూడే కారణములు

అయ్యో!

కృష్ణవంశులకు కారణములు గౌరవకర్తలకును అధికారవర్తకులకును ప్రజలకుఁ దెలిసినంతగా నైనను దెలిసియుండినవో ఈకృష్ణవంశులకు లింతగా మమ్ము బాధించి యుండవు. నైతులకు మేము ముఖ్యముగా నమ్ముచున్నట్టియు, సత్త్వమునకు మారము కానట్టియు కారణముల నిటు దేర్కొనుచున్నాము.

1 నవీనరక్షణాధికారులు (Conservative Department) ప్రవాహమున కడ్డముగా నిలకలనుకల్పించి నది వెడల్పును 2 వైశ్యులను ఒక మైలు అగునట్లు చేయుటయును, కరకట్టలనుమాత్రము వెంచక వెనుకటి యటలనే యుంచుట చేతను, నదికి ఎంతవీరు వచ్చినను పడదోసికొని మామిదికి వచ్చుచున్నది.

2 సకాలమున ననగా మార్చి, ఏప్రిల్, మే, జూన్ నెలలలో సర్కారువారు కర కట్టవరకును మాటయే తలపెట్టక పోవుటయు, తరువాతను అనగా కృష్ణకు నీరు తగిలినప్పుడెంతగా తొట్టుచున్నను నిమ్మియోజన మగుచున్నది.

3 కృష్ణకు నీరు తగిలినపుడు నేమింపఁబడిన విచారణాధికారులు గ్రామస్థులను సమైక్యమున చేర్చించుచు, కరకట్ట వెంబడియున్న గ్రామములలోనుండి యెడారిగానున్న పాతూరు గండిపడినవోటునను, వల్లభాపురం, గొడవర్రుగ్రామముల వద్దనున్న ప్రదేశములలో కావలిమాటయే తలపెట్టకపోవుట వలనను ఎడారిగానున్న ప్రదేశములలోనే గండి పడుటకు సంభవించు చున్నది.

పాలకపాతీతులకు మధ్యవర్తులుగా నున్నట్టి మాజిజిల్లాల ప్రతినిధులగు గౌ॥ వాచాన్ గౌనుచంద్రరావు పంతులు గారును, పాలకులను ఏకీకరించి విచారణచేసి మా కష్టములను తెప్పించుచు నమ్మికతో ప్రార్థించు చున్నాము. మరియు దేశభాంధవులగు విద్యాధికులగు వారలందఱును మాకీ సహాయమున చేయుములే! నోసంగుదురని ప్రార్థించుచున్నాము. మా కష్టములంగూర్చి వీలగు నేని మరియొకతెలిలో వివరింతును.

పుచ్చా వేంకట్రామయ్య.

III

అద్దంకి యూనియను అవస్థ

అయ్యో!

ఒంగోలు తాలూకాబోర్డుకు లోబడిన యీ అద్దంకి యూనియన్ చాలా పురాతనం బయ్యెను నేటివరకును తక్కిన యూనియనులవలె అనధికార పురపాలనావ్యక్తు డేర్పడకుండుట యీ తాలూకా మురవ్యుడైనా లేక తాలూకాబోర్డువారి సహకారము తెలియవచ్చును. అది యేమియోగాని నేడుండి రేపుకోపు మెడికలు ఆఫీసర్లు నియమింపబడుచున్నార గాని గ్రామములో పెక్కుమంది గొప్పభూస్వాములును, ఆంగ్లేయ విద్యాసంపన్నులును గ్రామాభివృద్ధిగోరు పెద్దలను ముఖ్యులనును ఈ యూనియనుకు ఈ అగచాట్లు రేపువయ్యెను. ఇకను రేపునట్లగపడలేదు. ఈ గ్రామ తేటుయూనియన్ చెయర్

మేనుగా నున్న మెడికలు ఆఫీసరు చలపతిరావు నాయుడిగారి పరిపాలనావద్దతికి గడువగచి, విసిగి, వేసరి, దరిగానక, తుదకు మదరాసు దొరతనమువారికిని, గుంటూరు జిల్లాబోర్డు, ఒంగోలు తాలూకాబోర్డు వెసి డెంటుగాగ్గుతును పోరులందరు కలసియొక మీదట మెడికలు ఆఫీసరునుగాని, మరియొక గవర్నమెంటుదొంగగ్గునిగాని యేర్పాటుచేయకుండు రినియు, గ్రామము లోని అనధికారలో తగినవారి నొకని ఏర్పాటుచేయింపుడని యు మొదలయిన ప్రార్థనలతో మహాజగ్గులకునిరి. తదుపరి నాయుడుగారిని ఇచ్చటనుండి బదిలీచేసిరి గాని ఇంతవరకును ఎవ్వరిని సదరుదొంగమునకు ఖాయముగా ఏర్పాటు చేసి యుండలేదు. మెడికలు ఆఫీసరుగాని గాని, సబు రిజిస్ట్రారువారిగాని ఈ గ్రామ పెద్దకరణంగానిగాని ఎవ్వరి నయినను ఏర్పాటు చేయవలెనని తాలూకాబోర్డు వారి ఆలోచన లో నున్నట్లు గ్రహించి, ప్రసి డెంటువారికి పోరులు తమ య సమ్మతిని వెలిబుచ్చుచు వెనుక మహాజగ్గులకునిరి మనియు గ్రామస్థులలో తగువారిని ఏర్పాటు చేయింపుడనియు తంతి పూర్వకమున మనవి జ్ఞాపకార్థముగా పంపియుండిరి. అయినను మా గ్రామ డిప్యూటీ తహసిల్దారుని వారు మాత్రం ఈ పదవికి మా గ్రామ పెద్ద కరణంగాను, సబు రిజిస్ట్రారు వారును ఒప్ప ఈ గ్రామములో ఇంక నెవ్వరులేరని సిఫార్సు చేసినారని ప్రతీతిగలదు. వై పెద్దమనుష్యు తిద్దరును సర్కారు ఉద్యోగస్థుల లయినందునను, ఇదివరకు ఈ యూనియను ఉద్యోగస్థుల పాలన క్రింద చాలా బాధపడి ఉన్నందునను పోరులు వై వాడుక విన్నదిమొదలు తమ పూర్వ మయిన యంతృప్తి వెలిబుచ్చు చున్నారు. కరణముగారు గ్రామస్థులయినను వారి యధికారమునకు తోడు ఈయద్యోగముగూడ లభించి గోరుచుట్టు మీద లోకలి పోటున్నట్లు ఇక పోరుల యవధి చెప్ప నలవిగాదు. లోకల్ బోర్డు తక్కు అవసర మయిన యెడల గ్రామ కరణమును యూనియనుకు గుమాస్తాగా ఏర్పాటు చేసుకొని యూనియను పనులు జరిపించుకొన వల యనని ఘంటాపథముగా పెక్కు చోట్ల హెచ్చించుచుండ ఈ విషయమును పూర్వముగా గుర్తెగియు డిప్యూటీ తహసిల్దారుని వారు తన తాబేదారయిన కరణమును ఎట్లు కిఫార్సు చేసినారో తెలియ కున్నది. గ్రామ కరణం లోకల్ బోర్డు మెంబరుగా నుండగూడద నే విషయం వారు మరచినారని తోచుచున్నది. కరణం తాబేదారుడా స్వతంత్రుడా యనువిషయము వారు గ్రహింపలేక పోయిరా? య కరణము జీతము 7-0-0 గ్రహించుగ్రామ మునకయు మొదలుకొని జిల్లాకలెక్టరు క్రిందివర కుండు యా వత్తు రివిన్యూ ఉద్యోగస్థుల తాబేదారుడును వారియాజ్ఞ శిక్ష లలో నుండువాడును అయియుండగా చెర్రేను ఉద్యోగమును స్వతంత్ర శక్తులతోను నిర్వ్యాగమాలముతోను, వైశ్యముతోను యెట్లు నెరవేర్చగలడో, యందరికి తెలిసిన విషయమేను. ఎప్పుడు అతడు తన యద్యోగ సంబంధమయిన పూర్వ స్వాతంత్ర్యమును స్వయముగానువహరింపజాలక, కార్యక్రమ మును నడుపజాలడో అప్పుడు అతని ఉద్యోగము ప్రభాషేమ మునకు భంగకరమని వేరుగ జెప్పవలయునా? ఇదిగాక వాయుదేవుడు అగ్నిదేవునికి సాయపడునట్లు గ్రామములో ఇదివరకే పూర్ణాధికారము చెల్లించు కరణముగారు చెర్రేను గా నైసవడల పంచాయితీ పరిపాలనయొక్క ముఖ్యోద్దేశము లకు ముప్పుతప్పక వాటిల్లుచున్నది. ఇదిగాక కరణముగారు ఈ హోదా వహించినయెడల అనేక కారణాంతరములవల్ల పంచాయితీ త్వరలో దుస్థితికిరాక తప్పదు. ఇక సమరిజిస్ట్రారు గారి విషయమో చెప్ప నవసరములేదు. వీరు ఉద్యోగస్థులు తీరుబడి లేనివారు. నేడుండి రేపు చనువారు గ్రామాభిమాన కూహ్యులు వీరు చి. ఏ. పట్టము నందినారని డిప్యూటీ తహసిల్దారుని వాడి యుద్దేశ్యమయినను ఇంతమాత్రము చేత గ్రామస్థులందరికన్న అక్రమని చెప్పజాలను గ్రామాభిమానులు, ప్రభాభిమానులు, విద్యు గౌరవము, చెల్లుబడి, అంతస్తుగల పెక్కుమంది భూస్వాములును తదితరులును గల యీ గ్రామ మందు గ్రామ కరణం గారును సబు రిజిస్ట్రారువారును మాత్రము డిప్యూటీ తహసిల్దారుని వారి కండ్లబడుట కడు జోదగ్యముగా నున్నయది. ఈ గ్రామవాస్తవ్యులును ప్రభాభిమాన గ్రామాభిమానులు గలిగి విద్యాగౌరవములుగల గొప్పభూస్వాములును అయిన పోల వరం సుబ్బారావు పంతులవారు ఈయూనియన్ మెంబరుగా 6 సంవత్సరముల నుండియు, ప్రస్తుతము మెంబర్ జీతముగా గూడా ఉంటున్నారు. మెంబరు జీతముగానున్న యీ 6 సంవత్సరములలో తనగౌరవోద్యోగమున భ్యాతిగణించి పంతులవారు గ్రామస్థుల గౌరవాదరణములకు పాత్రులయిరి. కీ రి

శేషులయిన పంతులగారి తండ్రిగారు చాలాసంవత్సరములు ఈయూనియన్ జీతముగాను, తాలూకాజిల్లాబోర్డుల మెంబరుగానుండి గవర్నమెంటువారియొక్క ను ప్రజయొక్కయు దయాకృతజ్ఞతలకు పాత్రులయిరి. సుబ్బారావుగారి పుర పాలనావద్దతి పోరుల కందరకు ఆమోదకర మయిన విషయము, వీరిని సదరుహోదాకు ఏర్పాటుచేయించ వలసినదిగా శ్రీ తాలూకా బోర్డువారికి పంపుకొన్న విజ్ఞాపన మే నే నొక్క చెప్పక చెప్పవచ్చును. కాబట్టి శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రసి డెంటువారు తమవద్దకు చేరియున్న మహాజగ్గు చిల్లెగించి ఉద్యోగస్థులయిన గ్రామకరణంగానిగాని, లేక సమరిజిస్ట్రారువారిగాని ఏర్పాటుచేయక గ్రామస్థుల ఆభిప్రాయము గౌరవించి ప్రస్తుతము చెర్రేనుగా నుండే సుబ్బారావుపంతుల వారిగాని లేక మరియే అనధికారసభ్యునిగాని యేర్పాటు చేయుతురని పోరులందరు ఏకగ్రీవముగా ప్రార్థించు చున్నారు.

కావలెను.

కలకత్తా రాజకీయ టంకశాలకు చిత్తరువులు చెక్కగల యుక్తమయిన హిందువుడుగాని లేక ఆంగ్లేయుడుగాని తక్షణము కావలెను.

1. చిత్తరువు చెక్కుట, మైనము బంక మట్టితో నమూనాలు చేయుట ఉక్కుపై పని చేయుట మొదలయిన పనులు చేయుటకు శక్తికలిగి యుండవలెను.

2. దరఖాస్తుదారుడు తన యోగ్యతా పత్రములనకల్లు, వయస్సు, కావలసిన జీతము, తెలుప నలెను. యోగ్యతా పత్రములు వాపసు చేయ బడవు.

3. హిందువుడైనచో ఇంగ్లీషు పరిచయము గలవాని విషయం ముఖ్యముగా గమనించబడును.

విలాసము:— టంకశాలాధికారి

పోస్టుబాక్సు నెం. 88 రు. కలకత్తా.

MASTER OF THE MINT,
POST BOX No. 88
CALCUTTA.

చిన్న పురుగులు

124

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, నెండుకలూడుట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

సాతకులారా! ఈ పురుగువలె రేయింబకట్లు,

Don't
Let 'em
Dig

విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీగ్గుహములలోని నేల కొట్టెల్ల బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరిక లేక పనిజేయుచుండు ఈచుండు పురుగునకు, అతివాక్య ప్రేమియే పేరొందిన తెనెటిగ సహకారిగా నుండదగినబంటు.

చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిర్వహణద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహభాగ్యులు గావలసివచ్చును.

కావున నిట్టి పరమశక్తిపురు

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును. నెండుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ సుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలు తయారు చేయువారి మోస మున పడకుడు.

బెల్ల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి. పి. రు. 0—4—0
,, 3-కి రు. 2—10—0 వి. పి. రు. 0—7—0

ఉచితము.

ఈ నుగుణముల ఋజువు పరచుటకయి, అర్థజాబితీ పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్లో యుండియన్ డ్రగ్స్ అండుకెమికల్ కంపెని, నెం 155, జామ్నూనీదువీధి, బొంబాయి.

అమృతాంజనం డిపోవారి దివ్యాపదములు

సేవాశ్రమ కర్మాగారము, మంచిని తులము 1-కి ...	30.0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2.0-0
గోరొజము, మంచిని " ...	7.0-0
అదిపచ్చికానా లేక జాన్న " ...	3.8-0
రసభస్మము తులము 1-కి రూ ...	0.10-0
పచ్చకర్పూరం " ...	2.0-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ...	0.12-0
మందుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.6-0

అమృతాంజనం డిపో, బాంబాయి అండ్ మద్రాస్.

వాతావరణ నితి

1916 సం. నవంబరు 14-వ తేది

ప్రదేశములు.	సంబంధముగల 14 తేది, ఉదయము గంటలకు నాయున్నది.	కడలిచి 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.	
		అధికమైనది	తక్కువైనది	కడలిచి 24 గంటలలో	గత 30 రోజులలో
గోపాలపురము	30.082	84.5	71.0	41.30	41.60
వాల్తేరు	30.059	84.4	74.4	37.45	38.28
కాకినాడ	30.048	82.6	74.6	0.03	42.93
బందరు	29.028	85.1	75.0	0.38	62.34
గుంటూరు	...	80.6	73.5	...	45.91
నెల్లూరు	29.999	85.6	73.9	0.07	29.38
మద్రాసు	29.988	87.6	72.9	2.46	39.75
చెన్నై
నాగపట్టణము	29.962	87.4	74.7	0.45	26.78
కొలంబొ	29.920	85.5	70.7	0.07	77.09
తిరువనంతపురము	29.952	88.1	74.7	0.14	54.08
కొచ్చిక్	29.936	87.7	73.7	0.02	116.28
కల్కికోట	29.948	85.2	74.0	...	110.72
మంగళూరు	29.960	86.6	78.1	...	121.97
బొంబాయి	30.080	87.9	75.6	...	86.05
మైసూరు	30.047	82.4	69.0	...	55.36
ఆనంతపురము	...	87.4	68.7	0.14	29.73
బళ్లారి	30.023	87.1	69.9	0.17	27.38
కర్నూలు	30.036	87.3	72.1	...	41.07
కడప	30.020	87.3	71.4	0.25	41.36
బెంగళూరు	29.988	81.0	61.8	0.01	50.99
కొడైకనాల్	22.829	62.9	45.0	0.29	49.88
ఉదకమండలము	23.054	66.5	49.6	0.17	45.57
కోయంబట్టూరు	30.003	84.8	69.0	0.11	25.86
వెల్లూరు	30.029	86.7	70.2	0.21	50.63
గోలము	30.000	88.2	68.8	...	41.80
పనాపల్లి	29.992	90.1	72.4	0.75	25.99
బుడకోట	29.982	87.8	72.1	0.07	33.25
మధురై	29.954	92.3	72.8	0.05	25.13
తిరునల్వేలి	13.28

బంగాళా ఖాతమునకు దక్షిణమున వాయుభారము నందు మార్పులేదు. ఇతరభాగములందు కొంచెము ఎక్కువై నది. ఆఖాతమునకు త్విరమున ఉత్తర ముఖముగా గాలి పీచు చున్నది. కర్ణాటకమునందు వాయువు మెల్లగా పీచుచున్నది. కొన్నిచోట్ల ఈ దిశము వాయువునందు చలనములేదని తెలియ వచ్చినది. వలబారునందు తప్ప ఇతర రకములందు మధ్యమార్గము తక్కువగా నున్నది. రాజధాని ఉత్తరభాగమునందు పగటియంతయు తక్కువగా, దక్షిణ భాగమునందు ఎక్కువగా నున్నది. రాత్రియంతయు సంతటను కొంచెమెక్కువగా నున్నది. వ్యవసాయములందు తప్ప ఇతరప్రదేశములందు వాయువునకు దాద్రిత అధికముగా గలదు. ఉత్తరమునందు మేఘములేవు. దక్షిణమునందు మేఘములు దట్టముగా నున్నవి. చెన్నై పురి వైపునందు వర్ష మెక్కువగా నురిగినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, చెన్నై పురి.

వికట భారతి

స్వాగతాలు - తిమ్మయ్యలకు - ఎంతమంది అన్నయ్యలు - ఎంతమంది తమ్ముయ్యలు పనిచేసినా తోగనంత తలమున కలుగా పని ప్రహేళికాంధ్రులది - వ్రాసేవారు వ్రాయవలె. మనసు కరిగేలాగు వుపన్యాసాలు చేసేవారు చెయ్యవలె. గ్రామముల వెంట తిరిగి తనన చేళ కనిపెట్టి పదిమంది తలగ లవారు ఏచెరువుగట్టుమీద దంతధావలు చేస్తున్నప్పుడో ఏ అమృతాంజనుడి అరుగుమీదనో ఏపాతురాజు రాకచెట్టు గట్టు మీదనో కూర్చుని చుట్టలంతించినప్పుడో మాటలేర్పతో చెప్పేవారు చెప్పవలెను. అన్నిటికంటే ముఖ్యం కార్యశూరు లు మాతనోత్సాహ వంతులు మా గుమిసాల వారు లక్ష్మీకటాక్షముగలవారు - సరస్వతీసహాయముగల వారు. దేశసేవకు కంకణంగట్టు కొన్నవారు. పొట్టుకు బట్టుకు వెతుకు లాద నవనములేనివారు స్వయంగాపని చేసి ఫలంపొందవలె. కలిగేలాగు వెయ్యి కబుర్లకల్ల లక్షపుపన్యాసాలన్న కూడాజరుగదు. అయితే మన కిప్పుడున్న పెద్దలోటు గూడ ఆక్రమే వుంది. అది మైథిలవల్ల లాగననదాభివృద్ధికి అడ్డు పడుతోంది. అంతా సవారి ఎక్కితే మన వారెవరనే సామెత వచ్చిపడింది. అందరూ నడిపించేవారే. నడిచే వారెవరు? అందరు ఉపవేళించేవారే ఇక ఉపవేళం ఏ నేనా చెనరు? ఎవరూలేరు-ఏవని జరుగదు. వందలవల్ల దేశం వదలిపోతుంటే పనిచేయడానికి సంఘాలేవి. ఇన్ని గ్రామాలు వదలపాలైనాయి గదా. ఒక్క గ్రామంలో వైద వక్క గ్రామ సంఘమైనా వున్నదా? తాలూకా సంఘాలే లేవు. ఇక గ్రామ సంఘాల దాకాపోతా రెండుకు?

ప్రతి గ్రామంలోను వక గ్రామ సంఘం-వక యువజ న సంఘంవుంటే ఎంతపని చేయవచ్చు - జిల్లాసంఘం - జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘం - ఇప్పుడు క్రొత్తగా జిల్లా హోమురులు సంఘం-ఇంకా జిల్లా ఆంధ్రసంఘం - జిల్లా దివ్యభావసంఘం జిల్లాబాహ్యసంఘం జిల్లాబోర్డు ఈలాగు వకదాని కొకటి సంబంధం లేకుండా లక్షాంతింధులు సంఘాలు చేరుకు ముత్రమే వున్నాయిగాని పనిమీసన్న జరగడంలేదు.

గ్రామ సంఘం-గ్రామయువజన సంఘం- గ్రామనిధి- ప్రతి ఊళ్లోను. ఎంత పల్లెటూరిలో వైనా వుండి తీరాలండి. వెయ్యి మాట లెందుకు- ప్రతివారు నెలకు ఎంతో కొంత దమ్ముడికాడమంచి కాని-అధికా-అజా బేడా-పాపలా అధి రూపాయి-వారికి క్రిసిబట్టి అనిధికి యిస్తుండవలెను-అలాగుచేస్తే ఇటువంటి వడిదుడుకులు వచ్చినప్పుడు తడుముగొడవలు ఎం దుకు రేటు స్తీస్తుందో చూడండి. అందిపుచ్చుకొన్నట్లు అంతా కోవలాగపనిజరిగి పోవటం - నడిపించేందుకు పెద్దలు గ్రా మ సంఘంలో వుంటారు. నడక పాగించేందుకు యువజనసం ఘంలో పడుచువారంతా నడుములు గట్టేందుకు సిద్ధం. ఆ రెండు సంఘాలు - తల చేతులు లాంటివి. వాటి సంబంధం వదలేది పోయేదిగాదు. ఇక అనసరానికి గ్రామనిధి వుండనే వుంటుంది. వైగా లంకెలాగ గ్రామసంఘానికి తాలూకాసం ఘం తాలూకా సంఘానికి జిల్లా సంఘం. జిల్లా సంఘానికి రాజధాని సంఘం వుండనేవుంటాయి-నిరుపమానో దేశమందా వ్యాపించి పోతుంది - తెల్లవాడే సరికి పెద్దలు - పిన్నలు అన్ని మూలలనుంచి అలముకొరటచూ? సామ్యుకింద కుమ్మకోవడం గుర్తుకోవడం ఎందుకు వస్తుందయ్యా. అయితే అంతా నిమో జనమీద అంత్యాన్నిండి ఆదివరకు ఏర్పాదాలి పది.

ఆ ఏర్పాటుజరిగేవరకు మనకేబాధ తప్పదు. స్వయం సహాయకచ్ఛేదకు మనకే సంక్షోభంతప్పదు. పనిగ్రామాలలో ప్రారంభం కావాలి- ఆలాగు ప్రారంభం అయితేగాని పద్ధతి ప్రకారం పనిపాగనే సాగును. మీ చిత్తు వుంటే మీ వక రంలో వక సంఘం మా కిస్తుంతుంటే మా పట్టులో మరొక సంఘం వారి కంకారమైతే వారితో-కా రేక గ్రామంలో వేరొక సంఘం పిరికిస్తుమైతే మీ కిర్మా-గ్రామంలో మరొక సంఘం. మరొకరికి బాగనీతోస్తే వారి శివారులో యింకొక సంఘం ఈలాగు కంసాలివెట్టి ఇంటినిండా పొయిలన్నలు వకదాని కొకటి సంబంధం లేకుండా ఎన్ని సంఘాలున్నా ఏమీలాభంలేదు.

మావారు-సనాతన-సంఘసంస్కార-వ్రాహ్మణశ్రీ య-వహ్నికుల శత్రుయ వైశ్య-వేద సెట్టి వైశ్య-కలింగకో మిటి-నాటకాటికెట్టి-వైష్ణవవైకమాధ్య-వైశ్యావైశ్య-ఇంకా ఇంకా-ఏమో-ఏమో-ఈలాటి సంఘాలు వుండనియ్యండి. చేసే పని చెయ్యనియ్యండి-వాని నెవరువద్దను-కాని దేశయమన్నా సరే. బాతీయమన్నానరే. హోమురులు అన్నానరే-ఏవో వకబాబుకు కోవ ఏర్పడాలిండి.

ఇదివరకు ఈదేశ నే నెన్నిమా స్థావరపుట్టివా మీ పనిజరుగలేదు - ఇప్పుడు కృష్ణవేణు - తుంగభ ద్రము - నెలికెట్టితోగూడ చలరేగి పీకనాట్యం ప్రారంభించాయి - అందరికీ బాగా నాటింది ఇకవైనా అతి నాయకులు- మిత నాయకులు- మహానాయకులు- అధినాయకులు-సమ నాయకులు- హోమురులు నాయకులు కాంగ్రెసునాయకులు - ముస్లిమునాయకులు-సంస్కార నాయకులు సనాతననాయకులు-వృద్ధనాయకులు-కొమారనాయ కులు-యువనాయకులు-బాలనాయకులు- అంతాకలిస్తే-బహు నాయకులు ఏమిచేస్తానో - చెయ్యనే చెయ్యకో ఏమీ తెలియదు. ఇప్పుడు కృష్ణవేణ మ్యుండి ఇంకొక సంగ్రం గోదావరి మృత్యుతుంది. కాకుంటే కావేమ్య అవుతుంది. వారుకాకుంటే మరుణదేవు డాతాడు. అతడు కాకుంటే అన్ని దేవు డాతాడు. అతడు కాకుంటే అనిలదేవుడావా. కా కుంటే గంగాన మృత్యుతుంది. మళ్ళీ మాట్లాడితే మారెన్న మహామారమృతాడా అవుతుంది. వారేమిటి పీకమిటి. వంటి కాలి తేనిదేవుడు కొర్రుమేకబాగ తివ్వవేసికొని కదలకుండా కూర్చున్నంత కాలము ఏదో వక నడిచుట్టు వచ్చి పనుకూనే వుంటుంది-అలగోలు బాలగోలు అంటేగాని ఆవనింబంటైనా అభివృద్ధి కనపడదు- నిన్ను బాత్యుధగణం నిన్ను గారిపోను- ఎక్కడోగొన్న మాలమాదిగలు మలమల మాడిపోనున్నారన్న ఘోషగదా. వీందరి చాడలు కోగడగానడం ఎప్పటికైనా కలుగుతుందా ఈశ్వరం అని ఈలాగు కంటికిచుంటికి ఏకధా వదలడం తప్పా చేసేదేమీ కనపడదు. జగద్రక్షకుని చల్లని చావు- దేశమాల న దీవనలు.

చెన్నై పురిలోని పి. హాశిఫాకీరు చూచుచున్న కింసెనీలో భాగస్వామి కృష్ణస్వామి నాయకుగారి కుమారుడు తోలుపరి శ్రమను నేర్చుకొనుటకు ఇంగ్లండుకు పోయి మూడు సంవత్స రములు విద్య కళ్యాసించి కొన్ని కర్మాగారములందు పరిశ్రమ లను స్వానుభవమున నేర్చుకొని గతవారము మఱిల చెన్నై పు రికి వచ్చెను. ప్రభుత్వమువారి రతనికి పరిశ్రమల డైరెక్టరు పని నిచ్చెద ననిరి. కాని యతడు స్వసంస్థాపనమును నెలకొల్పి దేశ సేవకు కంకణ మూనినట్లు తెలియుచున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటిసు.

1916వ సంవత్సరము నవంబరు నెల 20వ తేది సోమవారము సాయంకాలము 5 గం. 15 నిమిషములకు కార్పొరేషను ఆఫీసు మండిరములలో కార్పొరేషన్ వారి సాధారణ సభ జరుపబడును. జరుపబడు కార్యవిధాన మీకింది విషయగు నుండును.

1-వ విషయము వ్థాయి సంఘమువారు కార్పొరేషన్ వారి యాలోచనకై గుర్తు పెట్టి ఉంచి యున్న అక్టోబరు నెల 27వ తేది నాటి నిర్ణయముల లోని విషయమును, నవంబరు నెల 3-వతేదినాటి విషయమును;

2. 1916 సంవత్సరము ఏప్రియలు నెల మొదలు, సెప్టెంబరు నెలవరకు సంబంధించిన ఆదాయ వ్యయపట్టిక;

3. ఇంజనీయరుగారు చేయించుచున్న కనులకు ఆగస్టు, సెప్టెంబరు నెలలలోని కార్యక్రమాభివృద్ధి విజ్ఞాపనము;

4. 1916 సంవత్సరము ఆగస్టు సెప్టెంబరు నెలలలో మంచినీరు, మురుగునీరు పనులతోసాగు ఆఫీకెసిటిం తెలియజేయు పట్టి.

5. 1916 సంవత్సరము ఆగస్టు సెప్టెంబరు నెలలకు స్పెషలు ఇంజనీయరువారి కార్యక్రమాభివృద్ధి విజ్ఞాపనము. (600)

మదరాసు కార్పొరేషన్ } జే.సి.మొహ్మదీ, ఐ.సి.ఎస్. జనరల్ డిపార్టుమెంటు }
11, నవంబరు 1916. } (చెన్నై)

న్యాయస్థాన వార్తలు

(౧)
జడ్జి తాను పోలీసు కోర్టు.

భాగ్యరావు వద్ద బజ్జీల సామెలు గారు.

పోలీసు నేషను గడబిడ

పోలీసువారి కేసు.

భారతీయులపై నేరారోపణము.

(నిన్న జరిగిన తరువాయి)

భాగ్యరావుగారిచే క్రాసు విచారణపడి సాక్షి, జె. జె. రిచ్చార్డ్స్ ఇంటులకెప్పెను. ఆదినమున నతడు (సాక్షి) ఎవరి కేసునియూ జేయలేదు. ఆదినమున నతడు వేంకటరెడ్డిని గొట్ట లేదు. తనకుమారుని గానబోయినపుడు తప్పతరుడు గేటుదాట నేలేదు. మెక్ మోహనుడు విసరివేయబడునపుడు ఛాంటర్నీ సాక్షివద్దలేదు. గేటున కవతలనుండు ఆంగ్లో ఇండియను లెవ్వరి చేతులందును కట్టులేవు. ఏయాంగ్లో ఇండియనుడుగాని ఎవరిని గాని గొట్టుచుండగా నతడు చూడలేదు. కృష్ణారావుగారు ప్రోసీసిని గొట్టిరి. భారతీయు లాంగ్లో ఇండియనుల గొట్టిరి. రా క్షేపరుచుండెను. ఎవరు విసరినదియు నతడెరుగదు. ఆదినమున వేంకటరెడ్డికి నెత్తురుకాయట నతడు చూడలేదు. కృష్ణారావుగా రికి నెత్తురుకాయట నతడు జూచెను. ఏలకాయన్నదో యెలు గడు. గడబిడ ముగిసినవెనుక తానెని గొట్టినటుల నతడుచెప్పె చుండగా సాక్షి యతనిజూచెను. భారతీయు లెందుకు పరు గాత్తిరో, ఆంగ్లో ఇండియనులు వారి నేల వెంబడించిరో యత డు జెప్పలేదు. సాక్షి రోడ్డువీధి ముగ్గురు సిపాయిలజూచెను. వారినిజూచియే భారతీయులు పరుగెత్తి యుండవచ్చును. ఈసంగతి నతడు పోలీసువారికి తెలియజేయలేదు. సాక్షి 26, 27 తేదీలను రెండు రోజులును అబండిలో ప్రయాణముచేసెను. ఛాంటర్నీగారితో మాటలాడునపు డేదియో సందర్భములో నరడు "అది జరిగి తీరవలయు"ని బలంకుట నిజము. పార్సీ స్టేషనువద్ద వికచచ్చిర చప్పడు రెయిల్వే తలుపులపై కట్టితో గొట్టినదానివలె నుండెను. ఆంగ్లో ఇండియనులవద్ద కట్టి లుండె నో లేనో యత డంతగా పరికింపలేదు. యథాప్రకారముగ నె ఫోర్ట్రస్టేషనువద్ద నాదినము 20 ఆంగ్లో ఇండియనులు దిగిరి. ఛాంటర్నీగారు తూర్పుకొన నుండిరి. బాయర్లుగారును అచట నే యుండిరి. అప్పుడతడు మెక్ మోహను నవతలకుబోమ్మని కేకలువైచెను. మెక్ మోహను దవతలకు బోవునపు డతని నెవలేమియు జేయలేదు. బయటికి బోయిన పిమ్మట భార తీయు లతని త్రోసివేసిరి. సాక్షి తానాదినమున నెవ్వరిని గొట్టలేదని ముమ్మాటికి నిశ్చయముగ జెప్పగలడు. ఇచట భాగ్యరావుగారు సాక్షి వాక్యాలమును కొద్దవారికి వినిపించి దానికిపు డత డెటుల న్యతిరేకముగా మాట్లాడుచున్నదియు చూపించెను. కృష్ణారావుగారు ప్రోసీసితో నేమియో మాట్లాడు చుండెను. అమాటల సాక్షి విసలేదు. వానినోరు కదలుచుండు టను జూచెను. అప్పటికి బండి యింకను కదలలేదు. తాని దబ్బుజలాట ముగిసెను. కృష్ణారావుగారి చేతిలో గొడుగుండెను. డెప్యూటీ కమిషనరునకు తానిచ్చిన వాక్యాలములో సాక్షి యీ సంగతిని చెప్పలేదు. తన కుమారుని భారతీయులు గొట్ట చుండ తాను వారి సహాయమునకు బోయినటుల వ్రాసి యిచ్చెను. అందు ముగ్గురు భారతీయులు తనకుమారుని కొట్టు చున్నటుల వ్రాయలేదు. భారతీయుల పేర్ల నుదహరించ లేదు. వేంకటరెడ్డి తనపై నేము మోపినటు లత డెఱుగడు. డి. టి. ఎస్. గారి ఆఫీసులో వేంకటరెడ్డి యేదియో వ్రాయు చుంటు నతడు చూచెను. అచట నె వ్యవసయ తనపై నేరము మోపబడినటుల సాక్షికి చెప్పలేదు. సాక్షి తాను డెప్యూటీ కమిషనరు ఇంటివద్దకు బోయినపుడ చట వేంకటరెడ్డి కన్ననాయరుల జూచెను. వారు తన కుమారుని గొట్టినటుల సాక్షి యచట చెప్పలేదు. డె. కమిష నరుగారి ఆఫీసునకు బోయినపుడు సాక్షి కచట వేంకటరెడ్డి కన్నించలేదు. గడబిడ ముగిసిన వెనుక నతడు ఎగ్జూరునకు బోలేడు. ఈసంగతి పోలీసువారి కెఱిగింపవలయునంత యావ శ్శ్యకమైనదికాదని యుద్దమకొనియెను. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరులు వచ్చిన పిమ్మట వారితోగలసి తానును ఛాంటర్నీగారును డె ప్యూటీ కమిషనరు ఆఫీసునకు బోయిరి. వారు రెయిల్వే పోలీ సువారి కీ సంగతిని జెప్పలేదు. లోక్, ప్రోసీ, మెక్ మోహ నుగారు లెట్టి చెబుతును జేయలేదు. వాని కొడుకులలో నిద్దఱు రిజర్వుడు పెట్టెలలో బ్రయాణముచేసిరి. ఒకడు తనతో గార్డు పెట్టెలో నుండెను.

భారతీయు లత్తుణ అయ్యగారు క్రాసు విచారణ చేయ సాక్షి యింటులకెప్పెను. ఆంగ్లో ఇండియనుల పెట్టిన ప్ర యాణికు లుండు సాకయెడుట నుండెను. దాని వెనుక రెండవ తరగతిబండి యుండెను. రెయిలుబండి యాలస్యము కాకుండు నటుల జూచుటకుగా నాదినమున సాక్షిని ప్రత్యేకముగా ప్ర యాణము చేయుచునెను. ఆదినమున నెట్టి గడబిడయు జరుగునని యతడు సాక్షి తో చెప్పలేదు. జూలై 31 కి తేదీని నుమారు 10-5 గంటలప్పు డాంగ్లో ఇండి యనులు గుర్తుపట్టు స్థలమున నిలచుండిరి. గుర్తుపట్టుట జరు గుచుండు నపు డాంగ్లో ఇండియనులు కలసి మాట్లాడుకొను చుండిరి. దబ్బుజలాట జరిగినపిమ్మట నత డంతవరకును మెక్ మోహనుని జూడలేదు. సాక్షి తన కుమారు నవతలకేల బోయి తివని యడుగ లేమామ జూచుటకుని యతడు చెప్పెను. ప్రోసీ ఎవరిని గొట్టలేదు. ఎవరిని గొట్టినటులగూడ చెప్పలేదు. కన్న ను నాయరు తనకుమారులచేతుల బట్టుకొని యుండెనని తాను డెప్యూటీ కమిషనరు ఆఫీసులో చెప్పలేదని సాక్షి చెప్పెను. పిమ్మట ప్రోసీకూటింగు ఇన్స్పెక్టరు మరల పరిక్షిం పగా సాక్షి యింటులకెప్పెను. మాడు ఉద్యోగస్థులబండ్లు నడచుచున్నవి. అవి చాలకుండుటచే మరియొకబండిని నడ పించుమని సాక్షి డి. టి. ఎస్. గారితోచెప్పెను. ఆగష్టు 1 వ తేదీనుండియు ఆబండి నడచుచున్నది. ఆదివారమునాడు తప్ప తక్కిన అన్నివారములందును అది నడపింపబడుచున్నది. పిమ్మట ప్రాసిక్యూటింగు ఇన్స్పెక్టరుగారు జంబుల్ అను సాక్షిని పరిక్షించిరి. సాక్షి ఒకసగ్గులు ఇన్స్పెక్టరు, ఛాంటర్నీగారితో నెట్టి పూచీసంబంధమును లేదు. హైకోర్టు లో పనియుండి జూలై 27 వ తేది ఉద్యోగస్థుల మొదటి బండిలో ప్రయాణముచేసెను. బండి ఫోర్ట్రస్టేషనువద్దకు వచ్చు చుండగా నవతల రోడ్డువీధి 30 లేక 40 మంది భారతీయు లుంటు నతడు చూచెను. పెద్దగేటువద్ద కొంతమంది భారతీయు లాక ఆంగ్లో ఇండియనుని పడద్రోయుచుండగా నతడు చూ చెను. సాక్షి పెద్దగేటు సమీపమున స్లాటు ఫారము మీదనుండు బెంచివెగూర్చుండెను. అచ్చట ననేకమందిభారతీయులు మూగి యుండిరి. ఒక భారతీయుడు పెద్దకర్రను త్రొవ్వకొనుచు ప్రోసీని గొట్టవచ్చుచుండెను. ఆ యాంగ్లో ఇండియను డా కట్టును లాగి కొన బ్రయత్నించుచుండెను. ఇంతలో నొక పాట్టిభారతీ యు డొక గొడుగుతో ఆంగ్లో ఇండియనుల గొట్టనారంభించె ను. వారును తిరిగి గొట్టుచుండిరి. పిమ్మట నతడొక చెట్టుమీద త్రోసివేయబడెను. ఆ చెట్టు పెద్దగేటున కెడమ పార్శ్వమున నున్నది. అప్పుడే రిచ్చార్డ్స్ గారి కొడుకును ముగ్గురుభారతీయు లు పట్టుకొని యుండుటను సాక్షి చూచెను. రిచ్చార్డ్స్ గారు బండిని నడిపించుట కాజ్ఞ నీయకుండెను. అంతలో వాని కుమారు డాపదలోనున్న సంగతిని సాక్షి రిచ్చార్డ్స్ గారి కెఱిగించె ను. అంతట రిచ్చార్డ్స్ గారు భారతీయుల నిరుప్రక్కల జమ్మియ తన కుమారుని చెంతకరిగెను. ఇద్దఱు భారతీయులు పరుగెత్తుకొని పోయిరి. ఒకడుమాత్ర మింక నాపిల్లవాని బట్టు కొనియుండెను. రిచ్చార్డ్స్ గారు వాని తనకుడిచేతితో గ్రుద్దిరి. అంతట ఆంగ్లో ఇండియనులు భారతీయులపైబడి కర్రలతో గొట్ట నారంభించిరి. రిచ్చార్డ్స్ గారి నెవరో కొట్టబోయిరిగాని దెబ్బ తప్పిపోయినది. పిమ్మట నతడు కుమారునితో స్లాటు ఫారముమీదికి బోయెను. పొడవైన ఆంగ్లో ఇండియను డొక కర్రను బట్టుకొని సముద్రమువైపు బోయెను. అప్పుడు కొంత మంది సిపాయిల సాక్షి జూచెను. వారలజూచి భారతీయులు పారిపోయిరి. ఆంగ్లో ఇండియనులు స్లాటుఫారము మీదికి వచ్చిరి. ఛాంటర్నీగారు వారిని పొమ్మనిరి. రిచ్చార్డ్స్ వారి లో నుండెను. ఛాంటర్నీ రిచ్చార్డ్స్ లు హైకోర్టు వైపునకు వెళ్లగా నచట నొకభారతీయుడు వారలతో ఘోరముచేసెను. ఛాంటర్నీగారు వాని నావలకు బొమ్మనిరి. పిమ్మట సాక్షి భాగ్యరావుగారిచే క్రాసు విచారణ చేయబడెను. ఆ యాంగ్లో ఇండియనుడు గేటువద్దనుండగా వానిని త్రోయుట ప్రారంభమును బయటకు బోవువరకును జరిగెను. సాక్షి కూర్చుండిన బెంచివై భారతీయులు లేరు. దా నిపై నెవరుండునదియు లేనిదియు నతడు పరికింపలేదు. దబ్బుజలాట ముగియువర కతడు దానిపై నిలచుండెను. అత డుండు తావునకు పెద్దగేటు సుమారు 115 అడుగులదూరమున నుండెను. అతడు బ్రేకు పెట్టెవద్దనుండగా స్లాటుఫారముమీద పెద్ద మూక యుండెను. గేటువద్ద రస్తా విశేషముగ నుండెను. అత డు బెంచివద్దకు వచ్చునరికి జగడము ప్రారంభ మయ్యెను. దబ్బుజలాటెటుల ప్రారంభమైనదియు నత డెఱుగడు. రెండు కట్టులుమాత్రమే వాడబడుట నతడు చూచెను. కోర్టులోనున్న

1వనంబరు కట్ట భారతీయుని చేతను 2వ నంబరు కట్ట ఆంగ్లో ఇండి యనుచేతను ఉండగా నతడు చూచెను. ఒకభారతీయుడు కట్ట తో ప్రోసీని గొట్ట బ్రయత్నించుచుండెను. ప్రోసీ వానిని గ్రుద్దుటకు బ్రయత్నించుచుండెను. తాని ఎవరికిని దెబ్బతగుల లేదు. వారిద్దఱును తక్కిన భారతీయులచే విడిపింపబడిరి. వారి సమీపమున 4,5 గురు ఆంగ్లో ఇండియనులుండిరి. వారు భారతీయులు గొట్ట బ్రయత్నించుచుండిరి. ఆంగ్లో ఇండియను లెవరిని గొట్టుచుండగా నతడు చూడలేదు. ఒక భారతీయుడు గొడుగుతో నాంగ్లో ఇండియనుల గొట్టెను. ప్రోసీ నెవరును గొడుగుతో గొట్టుచుండగా నతడు చూడ లేదు. ప్రోసీమీద నెవరును కత్తి నుపయోగింపగా నతడు చూడ లేదు. ఈసమయమున నతడు రిచ్చార్డ్స్ గారి కుమారుని దెన చూడనాగెను. వట్టవాడు "దాచి" అని తండ్రిని పిలచు చుండెను. పెద్ద గేటువద్ద నతడు రిచ్చార్డ్స్ గారిని వానిముగ్గురు కుమారులను జూచెను. ఛాంటర్నీగారి నచట జూడలేదు. రిచ్చార్డ్స్ గారి కుమారుని ముగ్గురు భారతీయులు పట్టుకొని యుండగా నతడు చూచెను. పెద్ద రిచ్చార్డ్స్ వచ్చునపు డిద్దఱు పరుగెత్తిపోయిరి. అతడు మూ డడుగులదూరమున నుండగ నేమాడవభారతీయుడు తన పట్టును విడచెను. అతని చేతిలో నేమియు నున్నటుల సాక్షి కి గన్నించలేదు. ఒక నల్లని ఆంగ్లో ఇండియను డొక భారతీ యుని కర్రతో గొట్టుచుండ నతడు చూచెను. ఆ భారతీయుని చేతిలో నేమియు లేదు. అదెబ్బ మిగుల గాఢమైనది. భార తీయుడు క్రిందపడలేదు. ఇంతలో వానిని భారతీయులు తీసి కొనిపోయిరి. ఆ యాంగ్లో ఇండియనుడు సముద్రమువైపు బోయెను. సాక్షి కల్లిముల్లాసామేబుగారికి తనవాక్యాలము నిచ్చెను. అచట నిలిచియే యతడు చెప్పెను. పోలీసు ఇన్స్పె క్ట రతడు చెప్పడానిని వ్రాసికొనెను. భారతీయులు పరు గెత్తుట నతడు జూచెను గాని వారి నాంగ్లో ఇండియనులు వెంటబెట్టుటను జూడలేదు. భారతీయులు ఆంగ్లో ఇండియను ల మీద రాళ్లను రువ్విరి. ఒక్క ఆంగ్లో ఇండియనుడు మాత్ర మే కట్టనుపయోగించుట నతడు చూచెను. సాక్షి యప్పుడడుగు కోర్టునకు వచ్చుచుండును. సిపాయిలు చచ్చినసంగతి నొక కల్లిముల్లాసామేబుగారికి తెలియజేయలేదు. గడబిడ జరుగు నంత కాలములో నొకమూలైన ఛాంటర్నీగారు గేటువద్దకు రాలేదు. గడబిడ జరిగిన వెనుక సాక్షి ఛాంటర్నీగారితో మాట్లాడెను. పోలీసువారినిగూర్చి యతడేమియు మాట్లాడలేదు. రిచ్చార్డ్స్ గారిమీద ఛార్జీ వచ్చినటుల ఛాంటర్నీగా రెఱుగరు. బాయర్లుగారి నతడు స్లాటు ఫారముమీద చూచెను. ఒక టికెట్టు కలెక్టరతని వెనుక నుండెను. భారతీయుని కెవరికిని ర క్తముకాయట నతడు జూడలేదు. సుమారు 50 మంది భారతీ యులు 8,10 మంది ఆంగ్లో ఇండియనులతో 2,3 నిమిషములు పోట్లాడిరి. సాక్షి పిలచిన తరువాతనే రిచ్చార్డ్స్ గారు కలహ ములో బ్రవేశించిరి. పిమ్మట భారతీయు ఇ. ఎల్. అయ్యగారు సాక్షిని క్రాసుపరిక్షి జేసిరి. సాక్షి గార్డు పెట్టెలో ప్రయాణము చేసెను. పిమ్మట ఫలహారముకొఱకు విచారణమొనీవేయబడెను. ఫలహారానంతరము మరల విచారణము ప్రారంభమయ్యెను. ఎమ్.ఎస్.ఎమ్. రెయిల్వే ప్రజెంటుయొక్క కార్యదర్శి పాకెట్టుగారు విచారణ చేయబడిరి. జూలై 27 వ తేదీని ఉద్యోగస్థుల మొదటిబండి ఫోర్ట్రస్టేషనువద్ద మామూలుకంటె నాలుకైదు నిమిషము లధికముగ నావబడెను. తాను జూచి న దంతయు బండిలోనుండియే ఆ నాలుకైదు నిమిషములును జూచెను. గేటున కవతల గొట్టబడిన ఆంగ్లో ఇండియను లిద్దఱును వైదాపేటనుండి వచ్చుచుండిరి. గుర్తు పట్టుచోట వారు గుర్తింపమని సాక్షి కోరబడెను. గేటునుండి విసరివేయబడిన ఆంగ్లో ఇండియనులు కొవగించు కొనిరి. గాని భారతీయుల నేమియు బాధింపలేదు. గేటున కవ తల నుండు ఆంగ్లో ఇండియనులలో నొకని చేతయందు కర్ర యుండెను. వారు భారతీయుల ద్రోయు చుండిరేగాని కర్ర ల నుపయోగింప లేదు. మూకలోనుండు ముగ్గురు ఆంగ్లో ఇండి యనుల దప్ప మరియే ఆంగ్లో ఇండియను నతడు చూడలేదు. వారి నెవ్వరును కట్టలతో గొట్ట లేదు. రాళ్లుపయోగింపబడుట నతడు జూడలేదు. ఛాంటర్నీ గారు గాని రిచ్చార్డ్స్ గారు గాని గడబిడ నాపు ప్రయత్నముల జేసినటుల లతని కి గోచరింపలేదు. ఆంగ్లో ఇండియను లుపయోగించు కర్రలు సాధారణముగ చేతికర్రలకుపయోగించు నట్టివికావు. ఆకట్టల వారు బట్టుకొనియుంట యతని కడుపుముగా వోచలేదు. ఏల నన ఆంగ్లో ఇండియనులు దబ్బుజలాటకు సంసి ధ్ధులై వచ్చిన సంగతి నత డెఱుగును. ఇ. ఎల్. అయ్యగారు

గారిచే పరిక్షింపబడి, గతనాలుగైదు దినములలో జరిగిన గడ
బిడజూచినవారందఱును ఆగడబిడయిట్టి పోట్లాటతోగాని
యంతముకానేరదని యందఱికినిదెలిసిన సంగతిగనే యుండెను.

పిమ్మటవై. ఇ. పాడిగారు పద్మనాభనాయకుగారిచే
పరిక్షింపబడిరి. సాక్షి కిరువది యేండ్లవయస్సు. గవర్న మెంటు
టెలిగ్రాఫు ఆఫీసులో నతడొక గుమాస్తా. పెంటుథామసు
మాంటువద్ద నివసించుచున్నాడు. 27 వ తేదీని త్రొక్కుడు
బండిపై ఆఫీసునకు బోయెను. ఆదిన మదయ ముద్యోగస్థుల
మొదటిబండిలో ప్రయాణము చేసెను. ఒక స్నేహితురాలి
కొఱకతడు పోర్టునేమను వద్ద వేచియుండెను.
ఆమె మాంటునకు బోవుటకై 9-55 గంటల బండికి రా నుం
డెను. సాక్షి గేటునుదాటుచుండ నతలకు త్రోసివేయ
బడెను. వానికి దెబ్బలుతగిలెను. అంతలోనే అతని టోపీపై నెవ
గోగ్రుద్దిరి. వెనుకదిరిగిచూచునది కవట వేంకటరెడ్డి యుండె
ను. అతడు దిరిగి మొదటి ముద్దాయని జూచునది అతని వీపుమీ
దగ్గొన్ని దెబ్బలు తగిలెను. అంతసాక్షి మరి యాదెబ్బలపొధ
పడలేక స్లాటు ఫారముమీదికివచ్చి రెయిల్వే పాకలో నుండె
ను. ఒక భారతీయుడు నోటినుండి రక్తముకారుచుండ డి. టి.
ఎస్. గారితో నేమియో జెప్పెను.

పిమ్మట సాక్షి క్యామరాపుగారిచే క్రాసువిచారణ
చేయబడెను. సరదాకొరకత డనుదినమును కోర్టునకు వచ్చు
చుండును. ఆగట్టు 11 వ తేదీ నతనికి సమ్యములు వచ్చెను.
ఆప్పటినుండియు నతడు కేసును వినుటకు వచ్చుచుండెను.
భారతీయులకు వ్యతిరేకముగ తాను సాక్ష్యము చెప్పవలసి
యున్నదని యతడెఱుగును. ఆగట్టు 11 వ తేదీని కోర్టునకు
హాజరు కమ్మనివానికి సమ్యము లంపబడెను. ఆప్పటినుండి
యెవ్వ రడుగకున్నను అతడు కోర్టునకు వచ్చుచుండెను.
వాని స్నేహితురాలు టైపువ్రాత నేర్పుకొనుటకు 7-80 గం
టులు బండిలోవచ్చి, ఒకగంట సేపుండును. సాధారణముగ
నామె తనతో ననేకమంది బాలికల దీసికొని వచ్చుచుండును.
27వ తేదీ నత డామెతో గలసి మరల మాంటునకు బోయెను.
వానికి నీజను టికెట్టు లేదు. కర్రలు యథేచ్ఛగా వాడ
బడినవి. రాళ్లుకుప్పలు తెప్పలుగ విసరబడినవి. అతడుమాడు
కర్రలజూచెను. వానిని భారతీయు లుపయోగించిగో ఆంగ్లో
యిండియ నులు పయోగించి గో య త డె టు
గడు. వెర్దగేటు న క వ త ల. ఆంగ్లో యిండియను
లుండుట నత డెఱుగడు. గడబిడ యటులనే జరుగుచున్న
దని యతడెఱుగడు. వేంకటరెడ్డి యొక్క గొడుగును- బట్టు
కొనియుండుట నతడు చూచెను. సాక్షి. నేను తిరిగి చూచు
నదికి వేంకటరెడ్డి యుండెను. కాని వేంకటరెడ్డి తన్ను గొట్టు
చుండగా నతడు చూడలేదు. అతడెట్టి టోపీ పెట్టు కొనెనో
యత డెఱుగడు. అతడు కోటు వేసికొనెనోమో యెఱుగడు.
వాని గొడుగును తప్ప వేంకట రెడ్డిని యతడు చూడ లేదు.
భారతీయులు పరుకెట్టుట నతడు చూచెనుగాని ఆంగ్లో ఇండి
యనులు వారల వెంబడించుట చూడలేదు. గడబిడలో నత
డేయాంగ్లో ఇండియనులను జూడలేదు. పిమ్మట స్లాటు ఫారము
మీద మాత్రము నలుగురైదుగురిని చూచెను. నలుగురు భారతీ
యులు కాక డెస్సుతోనుండగా నతడు చూచెను. వా రాయు
ధముల ధరించియుండిరి. గుర్తుపట్టువోట దప్ప నతని ఏపోలీసు
ఉద్యోగియు బ్రవ్వింపలేదు. పిమ్మట లక్ష్మీనారాయణ
అయ్యగారు సాక్షిని క్రాసువిచారణ చేసిరి.

ఇంతటితో నిన్నటిదినము విచారణాపివేయబడెను.
నేటిదినమునకూడ కేసు విచారింపబడెను.

4-11-16 తేదీగల తమ దైనిక పత్రికయందు “సింహ
పురవాసి” ప్రశ్న ప్రధమ దినపాఠములందొచ్చి వ్రాసి తన
సంజేహముదీర్చి నితరుల ప్రార్థించి యున్నాడు. ప్రశ్నపాఠ
పక్షమున నుత్తర దేశము నొకరు వ్యాసము వ్రాసి యుండిరి.
అందుమీద చెన్నపట్టణము తిరునల్లెక్కోణి దక్షిణ మాడపీఠ
లోనుండు కవిభూషణ శ్రీహరి అద్దికి తాతాచార్యులయ్య
వాంగంగారు ప్రధమ పాఠ పక్షమున వ్రాసియున్నారు. ఇం
దుకు పై కొడిగా మెనులు పండితరన్ని కన్యారింగాచార్యు
లవారు “ప్రశ్నపాఠ తత్త్వము”ను ప్రకటించినారు. ఇందుకు
ప్రత్యుత్తరముగ కవిభూషణ అద్దికి తాతాచార్యులయ్యవా
ంగంగారు “ప్రశ్నపాఠ ప్రసాద” మను పేర కేరళమున ప్ర
కటనముగ విజ్ఞాన చింతామణియందు వ్యాసములు వ్రాసియు
న్నారు. ఇయ్యది గ్రంథాక్షరమున పేరుగా ప్రకటించబడియు
న్నదట. వైన జెప్పిన పూర్వపక్ష సిద్ధాంతవ్యాసముల సంపా
దించి జదువుకొనిన బహుళః అటుపై సంజేహమున కవకాశ
ముండక పోవచ్చును. —ఒక విలేఖరుడు

వరదలు—ఆంధ్ర పత్రిక నిధి.

(0)

నిన్న సాయంకాలమునకు వసూలు 4759-8-4
ఆనిబి పెంటుమ్మగారు 50-0-0

4809-8-4

స్థానిక వార్తలు

(0)

జరుగబోవు సంగతులు.

నవంబరు 21 మంగళవారము.

చెన్న పురి శాసనసభా సమావేశము. ఉద 11 గం.
నవంబరు 23 గురువారము
మ. వి. కాన్వోకేషను సా. 4½ గం.

ఉద్యోగ సమాచారము:—ఎల్లెగ్జాడర్ ఫా
దర్ వి. సి ఎస్ గారు బళ్ళారి అడిషనల్ జడ్జిగా నియమిం
పబడిరి.

పెంట్లుడు వారసానిగారు:—రాబోవు శనివార
మునాడు వారతనపు గృహములో బాయిస్కాట్లకు విందొసగ
బడును.

గవర్నరుగారు:—రాబోవు గురువారము నాడు
ఉదయము 11 గంటలకు పెంట్లుడు ప్రభువుగారు (వెసి డెస్సి
కాలేజిని జూడబోయెదరు.

రాజధాని కళాశాల:—ఈకళాశాలయందు జం
తుకాస్త్ర పండితులగు రాముని మీనమగారిని అక్టోబరు 26వ
తేదీనుండి ఇండియా ఎడ్యుకేషనల్ గర్వీసులో నేర్పఱచి
మఱల ఉత్తరువుల వచ్చువరకు భూగర్భకాస్త్ర పండితులు
గా నియోగించిరి.

పోలీసు బహుమతులు:—ఒక దోపిడికేసులో
బాగా పనిచేసినందులకు సబ్. ఇన్ స్పెక్టరులు చాడప్ప అయ్య
రు, వెంకటస్వామిఅయ్యరు, మహ్మదు అబ్దుల్ కాలిల్ సా
హేబుగారల కొకొక్కరికి రూ 250ల చొప్పున బహుమాన
మియబడెను. ముగ్గురు హెడ్ కనిస్టేబులకు రూ 10ల చొప్పు
న బహుమతి చేయబడెను.

గోష్ఠి రాతిపాఠశాల:—కీర్తిశేఖరై న శ్రీగోపాలకృష్ణ
గోఖలేగారి స్మరణ చిహ్నముగ మాయూర నొకరాత్రి బడి
కులివాండ్ర నిమిత్తము విజయదశమి యందు స్థాపింపబడినది.
ప్రప్రథమమున బాలరసంఖ్య 15 మంది అయియుండెను. దేశా
భిమానులు, ఆలోక సామాన్యవిశాల హృదయులును, స్వాగ్ధ
త్యాగియునగు శ్రీగోఖలేగారి విశేషకరుణచే బ్రస్తుతము 25
మంది చదువుకొనుచున్నారు. ఇంకను బాలరసచ్చి చేరుచునే
యున్నారు. ఇంత స్వల్పకాలములో నితమంది వచ్చిచేరుట
యోజింప మనదేశములో నిన్ను జాతులకు విద్య యందెంత యా
సక్తియో, యందుచితముగ విద్యనేర్పిన నెంతమంది నేర్చుకొం
దురో భోధపడకమానదు. ఇందు మహమ్మదీయ కళామంతము
త్రాస, చుండి, చాకలి, చుంగలి, తాపీ పనివాండ్ర మొదలగు కూలి
వృత్తిపయిని జీవనము చేయువారున్నారు. వీరిలో నించుమిం
చుగ నందఱును పగల్గె పాటుపడి సాయంకాల మెనిమిది
గంటలకు తప్పక బడికి వచ్చుచుందురు. ఈవిద్యార్థులు నియ
మితకాలమునకు సరిగా బాకకాలకువచ్చి అందఱు నొకపోట
గూడి ముందుగా దైవప్రార్థనయు, జాతీయగీతమును బాడి
పిదప దయతన తరగతులలోనికి పోవుదురు. ఈపాఠశాలను
స్థాపించిన శ్రీచిహానంద సరస్వతీ పుస్తకభాండాగారాధ్య
క్షుండు కాన్వోకేషన్ కోశాధిపతులు నీచహోద్యయమునువిక్సించి
శ్రమపడుచు దయపకోపకారధురీణతయు, స్వాగ్ధత్యాగమును
కనుపఱచుచున్నందులకు సంతోషించుచున్నాను. అని ిరాం
చెంచు రామయ్యగారు నెవ్వు చెరుకూరునుండి వ్రాయు
చున్నారు.

చీమకుర్తి వార్తలు

(ఒక విలేఖరునివద్దనుండి)

కాలమాసము

చీమకుర్తి నవంబరు 10:—మా గ్రామమున యిప్పటికి
సుమారు 20 గోజాలనుండి యెడతెగని వడ్లము కురియుచున్న
ది. ఆకారణమునల్ల భూములు ఊటలుపుట్టి మురుగువైద్యన్ని
యు చెడిపోయినవి. ఇప్పటికైనను వడ్లము నిలుచునను ఆశ
లేదు. ఇంతట వడ్లము నిలువనియెడల లేతవైద్య వేయడము
నకు వీలులేకుండా పోవడమే కాకుండా మామూరి చెరువు
కూడా తెగునని భయము కలుగుచున్నది.

బాలికా పాఠశాల

ఇదివరకు సుమారు మాడుసంవత్సరముల క్రిందట
మాయూరిలో స్థాపింపబడిన బాలికాపాఠశాలకు ప్రధమమున
శ్రీయుత మయలవరపు, లక్ష్మీనారాయణగారు ప్రధమో
పాధ్యాయులుగా నియమింపబడిరి. వారు మా గ్రామములో
ప్రతి యింటికి తిరిగి బాలికలయొక్క తల్లిదండ్రులకు శ్రీ
విద్యనుగూర్చి చెప్పచు వారి బాలికలను పాఠశాలకు పంపు
నటుల చేసిరి. ఇట్లు వారినిరంతర శ్రమచే పాఠశాలకు రెండు
మాడుమాసములలోనే 60మంది బాలికలకు నైగా చేరుకొనిరి.
ఈవిధముగా పాఠశాలను దినదినాభివృద్ధి గావించుచుండిన
మయలవరపు, లక్ష్మీనారాయణగారిని ప్రెయినింగు చదువుటకు
గాను నెల్లూరికి పంపిరి. వారితరువాత మరికొందరుపాధ్యాయు
లు వచ్చిరికాని, వారిలోకొంతమంది, చదువుచెప్పక చీట్లాడుట
లోనే వారికాలముగడుపుటవల్లను మరికొందరు మతేతరులయి
నందువల్లను వృద్ధికిబదులు క్షీణించుచున్నది. కాబట్టి, మయల
వరపు లక్ష్మీనారాయణగారి చదువుకాలము ముగిసిన వెంటనే
కృష్ణాగుంటూరు గరల్స్ రెంజినవో ఆసిస్టెంటు యిక్సెక్యూ
గారు మాపురవాసుల మొరలాలించి మయలవరపు లక్ష్మీనా
రాయణగారిని మాపాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా
నియమింతు రని ప్రార్థించుచున్నాము. ప్రస్తుతము ఉపాధ్యాయు
లుగా నున్నవారి విషయములో ముందుగాని వివరింప
జాలము.

దంత చూరము

డబ్బి 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0

ఈ దంతచూరముతో పండ్లు
తోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిప
డును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము
ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము
లేక యుండును. పండ్లు ముత్య
ములవలె తెల్లగానుండును. సర్వ
సామాన్యముగ వాడుటకు దగి
యున్నది.

తేలుమందు వెల సీసా 6-కి 0-8-0

తేలుకాటువలన విషము నెక్కురులో ప్రవేశించదు.
బాధ నరముల వెంట నెద్దవరకుదగ్గరనుండి లాగుట ప్రారం
భించును. కుట్టినచోటును బండ్
పారుకటుల చేసిన బాధ తగ్గును.
ఈద్రావకమున నేటలు పరిశీలించిరి.
ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటికలె
నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడా గల
సీమాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము
మందుపోసిన బాధ మాయమగును. మందును గలిగియున్న
తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును.
ఆచ్యుతాంజనేయి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బహ్మండ పురాణము

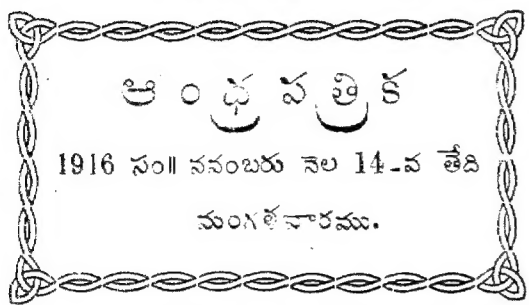
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదమెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టికదో కులభేదము లేల
కలిగె? ఆకారణమహారము లెట్లెట్లుమాతె? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియు
న్నవి. గొప్పవా కీగ్రంథమువై మంచిచుభిప్రాయము నిచ్చి
యున్నాడు. తెలిమిగుల సులభము. 400 పుటలు వెల 4-0-0.
అత్యుత్తమ ప్రతి 50-0-0 కచ్చులు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదుమృదుము, భావగర్భితము. 2000
పద్యములకలపు. మంచికాగితములవై అచ్చు, కాళికోటైండు
ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.
26] జనమంచి కేషాద్రిత్యం
తెలుగు పండితుడు. మునిసిపల్, హైస్కూలు, డాక్ట

విషయమునక్రమశీక.

అంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము	2
అంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము	3
అంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము	4-5
అంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము	6
అంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము	7
అంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము	8-9
అంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము	10
అంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము	11-12
అంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము	13

ఆంధ్రరాష్ట్రాధ్యయము

I

దేశీయ మహాసభా సమావేశము ద్వారకు రాజ్యాధిపతి. ప్రతినిధులను ఎన్నుకొను సభలు సంఘములు చేరి ప్రతినిధులను ఎన్ను నారంభించి నవి. మన ఆంధ్రరాష్ట్రాధ్యయ సంఘ కార్యదర్శి గారు సర్వేంద్రుల దేశీయమహాసభా సంఘము వారికి భాషావిషయక రాష్ట్ర విభాగాధికములను గురించిన తీర్మానములను బట్టి ఆ తీర్మానములను దేశీయ మహాసభ వారి యెదుట నిడవలసిన దని కోరియున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయమునకు నీ తీర్మానములు అంగీకృతములగుట యత్యవసరము. తీర్మానములు పంపించి ఈ తీర్మానముల కదృష్టమున్న నివి జయించును లేకున్న లేదని చేతులు మునుచుకొని కూర్చొనినయెడల లాభములేదు. తీర్మానమును గాని తీర్మానములను గాని విజయవంతము చేయవచ్చుటకు నేటినుండియే పనిచేయుట యావశ్యకము. అదియే సర్వోత్తమ పద్ధతి. ఆంధ్రభూమి యం దెచ్చుచున్నట్లుండి దేశీయ మహాసభకు ప్రతినిధులు నిర్ణీతు లగుదురో అచ్చుబచ్చట కెల్లయు పని సాగవలసియున్నది. నిర్వచితములగు ప్రతినిధులు ఈ తీర్మానముల పక్షమున తమ సమ్మతులను ఇచ్చువాగు నుండునట్లు పరిశ్రమచేయుట ఆంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయ పక్షపాతుల కర్తవ్యము. ఇది యెల్లు సాగునని ఆలోచించిన లాభము లేదు. ఆంధ్రదేశమున ఈ తీర్మానముల పక్షము నవలంబించుప్రాంతములని తెలిసిన ప్రాంతములలోతప్ప తక్కిన యెడల కల్లయు ఆంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయకర్తను గురించిన యపవ్యాసములు వర్షధారగా సంపగవలయును. ఆంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయకర్తను వెల్లడిచేయు కరపత్రములు విరివిగా పంపివెట్టవలయును. సాధ్యమగుచేసి ఆంధ్ర రాష్ట్రమును సూచించు వాక్యములు పతాకములు ఆంధ్రదేశము దురతి ఎల్లర కండ్లకు పొడగట్టు ముద్దవలెను ఇట్లుచేచే ప్రస్తుత మెవ్వరును మునుకొనలేదని మునుచున్నట్లు దలంపరాదు. ఆంధ్రరాష్ట్రాధ్యయ కర్త రామయ్యగారో ఏ కర్త రామయ్యగారో ప్రాంతములలో ఉపన్యాసం బొనర్చి దర్శనమొనర్చుచున్నారు. ఏ న్యాయశాస్త్రీనంటి నొకరియొక్క తీర్మానముమూలనో కొంతపనిసలుపుచున్నారు. ఏక ప్రయత్నములకు ఫలముంకకపోదు. ఏక యత్నమును ప్రశంసనీయమే. ఇది ఇందువలన ఈ పనితీగిన ముప్పులేనను జరుగుచున్నది. వేళ్లుకు రాదు. కడచిన సంవత్సరము

కొండ వేంకటప్పయ్య ప్రభృతులు దత్తమండలములలో సంచారముచేసి స్థాపించిన యువసంఘము లేమైనదియు ఇప్పటికి విచారించినవారు లేరు. ఇప్పటికి వానిని మేల్కొల్పివేసినవారు కానరాదు. స్థాపించుట విశేషముగాదు. నిలవజెప్పుటయే మనదేశమున ఎక్కువ విశేషము. ప్రతిష్ఠాపనలను నిర్మించినవారు వాని కార్యసిద్ధహణ యంతరకు జరుగుచున్నదని కనుగొనుట ముఖ్యతమకార్యము. వానిని జాగ్రదవస్థయందుంచి వినియోగించు కొనుట తరువాత పాసగగల ఫలము. కడచిన సంవత్సరము ఏర్పడిన సంఘములు జాగ్రదవస్థయందుండినచో నిప్పుడు కావలసినయంత యత్నాహా మాంధ్యదేశములో బుట్టించుటకు నీలుండును. సంఘములు జాగ్రదవస్థయందుండవలయునని మధ్యస్థిత కార్యనిర్వాహక సామమునకును సంఘములకును నిరంతర సంబంధ ముండవలయును. పదే పదే ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచుండవలెను. పదేపదే మధ్యస్థిత కార్యనిర్వాహకులకును సంఘముల కార్యనిర్వాహకులకును పరస్పర సందర్శన సంభాషణ లాభములు కలుగుచుండవలెను. ఇట్టి పరిస్థితులు ఆంధ్రసభా స్థాపితోప సంఘమువారింతవరకు కల్పించియున్నాచో ఎరుగుటకు సాధనములు కాన్పించవు. కల్పించి యుండలేదనియే తలంపవలసి యున్నది. అయిన ప్రత్యేక సంఘములవలన చేయబాలని పని తదితర విధముల కష్టతరముగానైనను సాధించుటకు నీలులేక పోలేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయ పరులు వివిధ కట్టణములకు వెంటనే ప్రయాణము బయలుదేరిపోయి ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రశంస విరివిగా కావించి స్థానిక ప్రదేశములలో నుత్సాహము కల్పింపవచ్చును. రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన కరపత్రములను అచ్చువేయించి విస్తారముగా పంచివెట్టవచ్చును. ఆయా ప్రాంతములలో రాష్ట్రవాద పక్షపాతులను కనిపెట్టి దేశీయ మహాసభకు వారు ప్రతినిధులుగా వచ్చురిని వాగ్దానములను కైకొనవచ్చును. వారికి ప్రాతినిధ్యము లభించుటకు దగిన ఏర్పాటులు చేయవచ్చును. ఇంతేకాక మరి ఇంకొక మార్గమున గూడ మనము పనిచేయవలసియున్నాము. మన మండలములలో మాత్రమేకాక ఇతర మండలములలోను హైందవ భూమిలోని ఇతర ప్రాంతములలోను కల ప్రముఖులకు ఈ మన భాషాభారక రాష్ట్రసమస్య హెచ్చరికకు వచ్చునట్లు ఉత్తరముల మూలమున కరపత్రముల మూలమున, తగినవారిని మనము పర్యటనము. పంపగలుగుదుమేని, ఉపన్యాసముల మూలమున తెలియ జేయవలసి యుండుము. అందులో ముఖ్యమైన వారి నుండి మన తీర్మానములకు సాయముజేతురను వాగ్దానమును గూడ సంపాదించినను లెస్సయ్యే యుండును. ఇట్లు విజ్ఞానవ్యాపక పద్ధతులను ప్రస్తుతమునుండి అవలంబించుచు మనపక్షము వారు ప్రతినిధులుగా దేశీయ మహాసభా సమావేశమునకు వచ్చునట్లైర్పరచి కొనుచు దేశీయ మహాసభా సమయమునను మన పక్షమున నాందోళన సాగింపగలవారిని నేటినుండియే సిద్ధము చేసికొనవలసి యుండుము. దేశీయ సభా సమావేశమునకు మూగిన సోదర బృందమును జేరి విషయము ప్రస్తావించి ఇష్టాగోష్ఠిని ఇతరులను మన మతమునకు ద్రిప్పకొనగల ఫిశాలురను బహిరంగోపన్యాసములు చేసి వినువారలను మన పక్షమునకు నుత్సాహోద్రేకముల విజృంభణచేలాగుకొనగల వక్తలను దేశీయ మహాసభావేదిక నెక్కి ప్రతినిధి సమూహమును సమ్మోహన మొనర్చగల వాగ్దానములను ఆ రంగమున ఉద్బుటకు బాటుపడట మన విధ్యుత్త ధర్మము.

ఈ యన్ని యాలోచనలును ఆంధ్ర నాయకుల కిప్పటికి దోచినట్లు కానరాదు. కొందరకు కొన్ని యాలోచనలు దోచినను ఉచితకార్యరూపమును ధరించినట్లు పొడగట్టదు. మా యీ వ్యాసము ఆంధ్రలోకమున ఏతద్విషయము ఆలోచనం బురికొల్పిన సంతసించుము.

చేతభక్తి

శక్తి త్వనవ్యయా శక్తి అహమేవంబోధన భాతుం ద్రష్టం చ తత్త్వేన ప్రవేష్టం చ పరద్రష్ట. మానవులు కామ్యాశ్రములను బడయుటకు కర్మయోగము భక్తియోగము జ్ఞానయోగము సాధనములుగ పరికల్పితములు. భక్తి జ్ఞాన కర్మయోగముల క్రమవికాసము పరమార్థమును బడయుటకు సోపానము. అష్టస్థలను బడయుటకు గాని సాయజ్యప్రాప్తికి గాని యోగారూఢతయే మూలబీజము యోగారూఢతలేని ప్రయత్నములు నిరుపయోగములు నిస్సారములు. భక్తి యోగులు కర్మయోగులు జ్ఞానయోగులు యోగా రూఢులై జీవిత పరమార్థమును సాధించి కృతార్థులగు చున్నారు. భక్తియోగము కర్మయోగము జ్ఞానయోగము విశిష్టములుగావు. భక్తియోగము కర్మజ్ఞాన యోగముల సంయోగమువలన వికసించి ఫలప్రదమగుచున్నది. దేశభక్తియును వికసించి ఫలవంత మగుటకు కర్మనిరతియు జ్ఞానప్రతిపత్తియును సాధనభూతము లగుచున్నవి. మానవ సంస్థాపనలకు భక్తివలన ప్రత్యక్షప్రదమైన శక్తి గలుగుచున్నది. భక్తిపరతంత్రులకు లోకమునందెచాధ్యసిద్ధి లేదు. భక్తిపరతంత్రులు కుటుంబమును కులమును స్వామిని దేశమును ప్రేమమును నారాధించి జీవిత పరమార్థము సాధించిన విధము సకల దేశచరిత్రములందును ప్రసిద్ధిని బడసినది. భక్తి భౌతిక దేహమునకు గారణ భూతులైన తలిదండ్రులతో నారంభమై సకలమునకు గారణభూతుడైన భగవంతునియందు సంపూర్ణ సమన్వయము నొందుచున్నది.

ఆ తత్త్వమునే ఆంధ్రసంఘ పక్షమున గతవారమునందు దేశభక్తిని (Patriotism) గురించి ఆరంభముగా బోధించిరి. ఆసభకు మా! బ. నరసింహ శర్మ శర్మగారు సభాధిపత్యమును నహించిరి. సందర్భ నశమున శ్రీమతి బెడంటుగారును ప్రసంగమును జేసిరి. ప్రసంగములు భావ గర్భితములు. మానవసంఘమునందు భక్తిపోషణపాలనములకు మూలస్థానమైన మాతృపితృస్థానములు భక్తి భాజనములైనవి. పోషణమునకు పాలనమునకు యోగ్యులైన మాతాపితరుల యారాధనము భక్తికి సాధనములైనవి. భక్తికి సాధనమైన యారాధనము సేవ ప్రేమ త్యాగ రూపములను వ్యవహరి యోగ్యమైనది. ప్రజాభివృద్ధి యెనకొలది భక్తి భావమును క్రమవికాసమును బొందినది. భక్తి మాతాపితరులనుండి క్రమముగ కుటుంబమునకు గోత్రమునకు కులమునకు జాతికి దేశమునకు వ్యాపించినది. దేశ బాంధవ్యమునందు జాతి మత కుల వివక్షత లేకను సకల బాంధవ్యములు నీనము లగుచున్నవి. దేశభక్తి ధీరాధమునందు సందర్శనీయ మని ఆరంభముగా చేసిన బోధ మనన్వయము. దేశోద్ధారకులైన శ్రీరామకృష్ణాదుల మాహాత్మ్యమును దేశభక్తిధరితులైన గోపాలకృష్ణ గోకలే బాల గంగాధర తిలకాదుల పరిశుద్ధా దర్శములను గ్రహింపనేరని మానవులు దేశభక్తి స్వరూపమును గ్రహింపనేరరు. భక్తిస్వరూపమును యథార్థముగ గ్రహించుటకై భక్తులు కార్యపరతంత్రులు జ్ఞాన సంపన్నులు గావలయును. కర్మ కౌశలమును భక్తిజ్ఞానరూఢమును బడయుటకు యో

గారూఢము సాధన మని ఆరంభించి బెజంతు నర సింహేశ్వర శర్మగారు చేసిన సద్బోధలను భార తీయులు గమనింపవలసి యుండును. బెజంతుగారు నుడివినటులు భరతఖండమునందు స్వరాజ్య ధ్వజ మును స్థాపించుటకై యువజనసర్గము నిగ్రహ యోగాభ్యాసమును జేయవలయును. భారత సం గ్రామమునందు పాండవుల విజయమునకు యోగీ శ్వరుడైన శ్రీకృష్ణుడు ధనుర్వర్షుడైన పాశుడు గార కులు. నిగ్రహములేని మానవులకు విజయము మర్ల భము. విద్యార్థులు బెజంతుగారి యుపదేశమును గ్రహించి నిగ్రహమును బూని నాయకుల యాజ్ఞ లను పాలించుట దేశభ్యుదయమునకు సరళ మార్గము.

ఆరంభించుట నుడివినటులు దేశభక్తిని ప్రదర్శించుటకు సకలమనుజులకును నవకాశములు గలవు. ఇంటను గెలువనివారు రచ్చను గెలువ నేరరు. తన కుటుంబమును గ్రామమును ప్రేమించని మానవునకు దేశభక్తిస్వరూపము గ్రాహ్యము గాదు. తన గ్రామమును రాష్ట్రమును నేవించెడి వారలకు భారతమాతను నేవించుట సుకరము. పెద్దలను సమ్మానించుట సమానుల నాదరించుట సామాన్యులను ప్రేమించుట భక్తి బీజములు. ఈ విధమైన దేశభక్తిని జూపుటకు భక్తిభరితులైన సకల జనులకును నవకాశములు గలవు. పితృ దేవతలను వీరులను శూరులను నారాధించెడి భార తీయులకు దేశభక్తిభావము నూతనముగాదని సర సింహేశ్వర శర్మగారు నూచించిన భావమును సంశ యాత్ములు గమనింపవలసి యుండును. సేవావ్రత మును స్వీకరించి ప్రేమామృతమును గ్రోలి త్యాగ దీక్షను పరిగ్రహించిన మానవులకు భక్తిస్వరూ పము ప్రత్యక్షమై వారు తరించి దేశమును తరింప జేయగలరు.

మన పోలీసు కమిషనరు గారు.

మనకిప్పుడు ఎఫ్. ఆర్మీజీగారు కమిషనరుగా నున్నారు. వీరిహోదాలో వీరు చక్కని యుధాదులని పేరుగాంచినవారు. ఇటీవలి సి. ఐ. డి. గందరగోళములోవీరు పేరుకు తగినరీతిని ప్రవర్తించియుండుట సంతృప్తికరము. పచ్చయప్ప కళాశాలలోను మరి ఇతరస్థానములలోను నొక సి. ఐ. డి. ప్రాస్థలిపి విలేఖరుడు గౌరవము పోనాడికొనుట మా చదురు. తమని విద్యార్థులు కొంచెము కనముగా జూచుటయు ఆరంభించి ఆనివెంటుగారి లిటి వల విద్యార్థులకు హితబోధ యునర్పించుటగూడ సర్వజన నిదితమే. ఆరంభించుటకు ఈవైపున విద్యార్థులకు శాంతియు గరపును అత్రపున సి. ఐ. డి. అధికారి చర్యలను గురించి మన పోలీసుకమిషనరుగారికి వ్రాసి నారు. అంధుమీదట ఆర్మీజీగారు చక్కనిచర్య ప్రవృత్తినినారు. తాము నియ మించిన విలేఖరుడు అసహ్యకర ప్రవర్తన కనుబరచి నందు లకు ఆరినిసేక తాము వినియోగించు కొనటకు చాలించినా రట! అతనిని మాకు పర్యాయములు సంరక్షించి సంతులకు ఆరంభించు గారికిని వివేకుగారికిని నందనము లర్పించు న్నారట! ఈవాక్యములు మిక్కిలి సత్య ప్రకరములు. ఆర్మీ జీగారి ప్రవర్తనము మిక్కిలి సభ్యమనుటయు. ప్రాస్థ కులు అననర. గందరగోళము మెరు సందర్భమున ఆర్మీజీగారు ఉదాహరణగా ప్రవర్తించి శాంతిపథమును నడుసరించి యుండుట ప్రశంసనీయము.

బెల్జియము ప్రజలు.

జర్మనీకి పంపబడుట.

ఆంస్టర్డామ్ నవంబరు 11.—“తెలిగ్రాఫ్” పత్రిక యుట్టు ప్రాయమున్నది. ఆంట్వర్పునుండి 30 వేల మంది బెల్జి కునులను జర్మనీకిపంపిరి. వాటన్నింటియందు పురుషులందఱును జర్మనీకి పంపబడిరి. వారమునకు 13 మార్కులకాలి, వైనికుల కిచ్చు నాహారపదార్థమును వారికిని ఇచ్చెదరు. ఆంట్వర్పునం వనేకులు తిరుగబడిరి. 17,30 పంపవేరములకు నడుమ ఈడు గలవా రందఱును సిద్ధమై యుండవలయు నని ప్రకటించిరి. అనేకులు పరుగెత్తిపోయిరి. కాని సరిహద్దువద్ద నున్న విద్యు త్తంత్రులనుదాకి మరణించిరి. కొందఱు నిద్రులైయులను బాటిపోగ జర్మనులు పారివై కింకంకులను గాల్చిరి.

వరదల సహాయ సభ

నిన్నసాయంత్రము యువజన భారతసంఘముండి రమునందలి గోక్షే హాలులో హిందూమిత్రులు సంపాదకులగు ఎస్. కస్తూరి రంగయ్యంగార్లవారి అధ్యక్షతన సాయం కాలము 5 గ 10 నిమిష సభ జరిగినది.

అధ్యక్షులు.

వరదలచే యనహాయులైనవారికి తోడ్పడుట శర్మ టులను చేయుట కి సభ చేయబడినది. వరదల వలన ప్రజలు ప్రాణములను పశువులను ఇండ్లను సామ్రులను గూడ గోల్పో యిరి. కర్నూలు కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలలో అధికారులు ననధికారులుగూడ సంఘముల నేర్పరచి చంచాలను వనూలు చేసి సహాయము చేయుచున్నారు. కాన రాజధాని నగర వాసులకును మనముగూడ సహాయమునొందుట ముఖ్యకర్తవ్య మని నుడివెరి.

ఆనివెంటుగారు.

“రాజధానిలోని వివిధజిల్లాలలో మనసోదరులు కన్నా ధక్యమువలనను వరదలవలనను కష్టపడుచుండుటచే వారికి మన సానుభూతిని తెలుపుటకును వారికి తోడ్పడుట కొకనిధి నేర్పరుచుటకును శిగ్గావించుచున్నాము.” అను తీర్మానమును సేనుపజూపించుచున్నాను. ఆ యా ప్ర దేశ ము ల నుండి వచ్చుచున్న వార్తలు చూచి య భేద క ము లు గానవచ్చి. కాని అచటి ప్రజలు వైద్యసాహసములతో చేయు చున్న సహాయము వీరివలన విడితమగుచున్నది. అధికారుల నధికారులు భవిష్యు సేదలు నందరు శక్తివంచన లేకుండ పని చేయుచున్నారు. ఇట్టి తరుణములలో భూతలయ యుష్పాం గుట సహజము గాన రాజధాని నగరవాసులకును మనము వెనుకటిరలేని నిధి నేర్పరుచుట కర్తవ్యము. ఈనిధికి యుధార భావులగు ధనవంతుల సహాయమున ధన నిధికముగ సమకూ రునని సేను తలంచెదను. వరియు నాపన్నులు మనకు చాల ఎన్నిహితులగుటచే మన ప్రయత్నము మరింత హెచ్చుగా నుండవలెను. నేలకొలిది నైతులు సర్వస్వమును గోలపోయిరి. వ్యవసాయమునకు సర్వమును ధారపోసి సర్వమును గోల్పో యిన నిరాధారులకొరకు మన మత్యధికమగు ప్రయత్న మొన రింపవలెను. ఈ దేశమున వ్యవసాయకులకు పనివాండ్ర కంటె సహాయమును బడమడిగినవా రింతవ్యవసాయ లేరు. సహజముగ వారికి పుష్కలత లేదు. అట్టిచో నిట్టివిపత్తులలో వారికతి మద్దతియే. ఆనినుడివెరి.

గాడిచెల్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు

సర్వోత్తమరావుగారి తీర్మానము ననువదించి. వరదల సంగతి తెలియగనే కృష్ణాగుంటూరు జిల్లాలలో నేరుసేరు భా గములయందు సంఘము లేర్పడినవి. ఎచట ప్రజలు కాపడకు చున్నారో వారు గమనించి సహాయ మొసంగ వారంభించి రి. వీరివలన తెలియు వార్తలు చాల సంతోషకరములుగనవచ్చి వి. ఎక్కువశ్రమ పడుచున్నవారు పంచయులు. తెనాలి తానా కాలో 84 గ్రామము ల లో ను 60 గ్రామములు నీటి పాలై నవి. కృష్ణాజిల్లాలో 5 తాలూకాలకు నష్టముకలిగినది. కర్నూలులో మహమ్మదీయుల కధికమగునష్టము కలిగినది. కాన ఓరికి మనము వెంటనే సహాయము చేయవలెను. వారు మరల తల ఎత్తుకొన గలుగునట్లు చేయుట మనవిధి. మరియు రాజధానియందండుట పద్ధతి ప్రకారము గ్రామసంఘములు మున్నగునవి ఏర్పరకుండుటచే సరియైనవార్తలు వెంటనే తెలియుటకును సహాయము లభిం చుటకును వీలులేకపోయినది. గాన కొలొటు తీర్చవలెనని హరిసర్వోత్తమ రావుగారు చనిరి.

కానీనాగుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

వరదలనిధికి విరాళముల విచ్చివారి పేరులను నాగేశ్వరరావుగారు చనివెరి.

మౌ. రా. రా. శ్రీ		
శ్రీ విశాఖపట్నమురాజుగారు	రు	4000-0-0
శ్రీ మునగాల రాజుగారు	రు	400-0-0
ఆంధ్రపత్రిక నిధికి వసూల్లు		350-0-0
సి. టి. ఆయ్యన్న పెట్టిగారు	రూ	100-0-0
సామి వేంకటాచలము పెట్టిగారు		100-0-0
మౌ. రావుబహద్రుడు బి. ఎన్. శర్మగారు		100-0-0
ఒక ఆంధ్రుడు		100-0-0
ఎస్. కస్తూరిరంగయ్యంగార్లవారు		100-0-0
వైద్యుత్తు పండిత్ డి. గోపాలాచార్యులుగారు		50-0-0
ఆనివెంటుగారు		50-0-0
నేనువరపు రామదాసుగారు		50-0-0
మౌ. టి. రంగాచారిగారు		50-0-0
బి. పి. వాడియాగారు		25-0-0
రావుసా. హెబు గంటి వెంకట్రామ శర్మగారు		25-0-0
జి. పి. నరేశముగారు		25-0-0
పురాణం నాగభూషణముగారు		25-0-0
పి. రంగస్వామి అయ్యంగార్లవారు		10-0-0
కే. శివరాఘవాచారిగారు		10-0-0
ముద్దుకృష్ణయ్యగారు		10-0-0
సి. శ్రీనివాసాచారిగారు		10-0-0

మౌ. రావు బహద్రుడు బి. ఎన్. శర్మగారు.

“అధికారులు ననధికారులు చేయుచున్న సహాయమునకు వందనము లర్పించుచు ఇంకను తగిన ఏర్పాటులను చేయుండుట కీసభవారు దోరతనమువారిని కొరుచున్నాను” తీర్మానమును శర్మగారు రుపజూపించిరి. వరదలు నచ్చివ ప్రాంత ములలో అధికారులు అనధికారులు పాశ్చాత్యులు భారతీ యులు నొనరించిన సహాయమునకు మనము వారికి కృతజ్ఞుల ము కావలెను. కృష్ణా గుంటూరు మండలములలో విద్యార్థు లొనరించుచున్న సేవ చాల ప్రశంసనీయము. ఈ సభను జరు పుటకు నన్ను వెనుకట నీ నగరమున ప్రోత్సహించినది గూడ నొక విద్యార్థియే. (కరతాళ ధ్వజములు) ఈయువజనోత్సాహము నల్లమబ్బులో మెరుపు కాంతివంటిది. కర్నూలు మండలమున స్థానికాధికారులు ప్రభుత్వము వారి వలన రు 10000 లు సహాయముగను సమకూర్చ గలుగుట డ్లా ఘన యము. ఉపద్రవము చాల హెచ్చుగా నున్నదని పెక్కువార్తలు ప్రకటితములై యుండెను గాన ప్రజల యనశ్చాంతికి దోరతన మువారు స్థితిగతులను ప్రకటించుట సమంజసము. దోరతనము వారు ముందట్లు చేసెద రని సేను కళ్ళపించెదరు - చేయదగిన సహాయమును చేసెదమను వాదానమును స్థానిక శాసనసభలో సభ్యులు బడుయుదురు గాక ఆని శర్మగారు నుడివెరి.

జి. పి. నరేశముగారి తీర్మానమును చలపతుడు ఈ విషయము చాల అకసరమైనది. దోరతనమువారు ముఖ్యము గా కల్పించుకొనవలెనని నుడివెరి.

ప్రజలకు కలిగిననష్టమునుగూర్చిన వివరములు తెలియనా ధానము లేదుగానదోరతనమువారువానిని తెలుపవలెను. వారట్లు తెలిసెదరని సేను తలచెదనుగాన మౌ. టి. రంగాచారిగారు వీనినిగూర్చి శాసనసభలో ప్రస్తావించుటగాకయుని కొరకని నని అధ్యక్షులు నుడివెరి.

మౌ. టి. రంగాచారిగారు.

ఈదిగున వివరింపబడిన వారిని సంఘసభ్యులుగా నేర్ప వరకునను తీర్మానమును మౌ. టి. రంగాచారిగారు రుపజూపించిరి.

మౌ. రా. రా. శ్రీ. కస్తూరి రంగయ్యంగార్లవారు, శ్రీ మునగాల రాజుగారు, మౌ. బి. ఎన్. శర్మగారు, వారజూసి నూర్వారావుగారు, ఆనివెంటుగారు, జి. బాపురావుగారు పురాణం నాగభూషణముగారు, నేనువరపు రామదాసుగారు, వైద్యుత్తు పండిత్. డి. గోపాలాచార్యులు గారు కానీనాగుని నాగేశ్వరరావుగారు, జి. పి. నరేశముగారు పింజల సుబ్రహ్మణ్యము పెట్టిగారు, చల్లా గురుస్వామి పెట్టిగా రు, సామి వేంకటాచలము పెట్టిగారు, సి. టి. ఆయ్యన్న పెట్టి గారు, పి. ఎన్. రంగస్వామయ్యంగార్లవారు, కే. పి. శివరాఘ వాచారిగారు, టి. పి. ముద్దుకృష్ణయ్యగారు, యాహూయ హు సేనుసాహెబుగారు, గాడిచెల్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు, ఈ సంఘమునకు నాగేశ్వరరావుగారు కాన్యదర్శిగా నుండుటకు నిశ్చయింపబడినది.

ఈ తీర్మానమును పురాణము నాగభూషణముగారు రుప జూపించిరి.

సేలము వరదలనుగురించి మౌ. నరసింహయ్యగారును సానుభూతిని తెలుపుచు మౌ. పోలవరము జుగింపాచారుగారును పంపిన తంతివార్తల నధ్యక్షులు చదివెరి.

పురాణం నాగభూషణముగారు అధ్యక్షులకు వందనము లను తెలిపిరి.

II

మానసియులగు రావుబహద్రుడు మోచెల్ల రామచంద్ర రావు పంతులుగారు పంపిన తంతివార్త:—

ఏరారు నవంబరు 13:— వరదలవలన బాధింపబడిన వారి కన్నిచోట్లను సహాయ మత్సరముగ కావలసియున్నది. వరదలవలన ననహాయులైన ప్రజలకు తోడ్పడుటకు జరుపబ డిన సభ ఫలప్రదమగుట గాక యని కొరతను.

III

స్వకీయ విలేఖరి తంతివార్త

వైకాపా, నవంబరు 14:— బెజవాడ సహాయ సంఘ ము వారు నేనుదహమన వైకాపాకు వచ్చి. మీరు రెండు జిల్లాల కొట్టాదులంకలకు వెళ్తున్నారు. అచట 35 గ్రామ ములు నూదపాలై నవి. 500 నిడికలు పూర్తిగా మాలికవి. 10000 మంది నిరాధారులుగా నున్నారు. చాలాకాఫ తిరిగి నది. చాలపశువులు నష్టమైనవి. గడ్డిలేక పశువులకు జమ్ము కిక్కిన - పూడు - డెంగ మున్న గు వారి పేరు చు న్నారు. బాధానివాణమునకు రు 500 ను వ్యయపరుచుటకు కలెక్టరుగారును నిలిపించెను కాన్యదర్శిగారు రు 50 ను మూర్త మే వ్యయపరచిరి. కొన్నాడ-కోమటిలంక-మామిరులంక-మీరా ని తాలూకాలలో అగడలంక, శ్రీమరము తాలూకాలలో; చిరు తుమ్మె యునిగినది. 50 కుటుంబములవా రేకడపటి గ్రామమున కావ్యకట్టబడిన నున్నారు.

బిరోపా మహా సంగ్రామము

బ్రిటిషువారు మరల ముందునకు పోవుట

ఇటలీవారు ట్రీస్టియొద్ద పోరు ప్రారంభించుట

సంధి సభ—ప్రతికూలర గందరగోళము

వెర్దునుకోటల వార్తలు—జర్మనీవాదాలో శత్రువులోడుట.

(రైటరు ఏ జి సి.)

ఇంగ్లండు

“అరేబియా” నౌక.

మాట్లా, నవంబరు 12:—“అరేబియా” నౌక నుండి దిగినవారు ఇట్లు చెప్పిరి. —“అరేబియా” నౌకను టార్పిడోతో కొట్టినప్పుడు ఎవరికిని భయము గలుగలేదు. అందఱును ధైర్యముబూని నిశ్శబ్దముగా నుండిరి. ముందు స్త్రీలను పిల్లలను పడ వలలోనికి దింపిరి. స్త్రీయరుమునిగిపోవు వఱకు గూడ నౌకాద్యోగి లు నేకులు స్త్రీయరులైననే యుండిరి. సముద్రాంతర్గామి కన పడలేదు. టార్పిడోనొట్టపు కొనమట్టుకు కొంచెముగా గనపడి నది. సముద్రాంతర్గామి సముద్రముపై నున్నవానిని జూచుయం త్రము కూడ 800 గజములదూరమున కనపడెను. స్త్రీయరులో ఇంజనయుండు స్థలమువద్ద టార్పిడో తగిలినది. స్త్రీయరులో కన్న ముపడినచోట బొగ్గుతునకలు అంటుకొని యున్నందున నది కొంతకాలము వఱకైనను తేలుచుండ గలిగినది.

స్త్రీయరుకు 55 గజముల దూరమున నుండియే సము ద్రాంతర్గామి టార్పిడో ప్రయోగించెనని కొందఱు చెప్పి చున్నారు. టార్పిడో తగులగనే వెర్దు ధ్వనిగలిగి ఈ దెబ్బ వలన స్త్రీయరు చుట్టును దిరిగెను. ఎగిరి క్రిందబడుచున్న గ్లాసు ముక్కల ధ్వని చెవులకు దిబ్బ వేయుచుండెను. స్త్రీయరు ముందటనున్న కొట్టులోని ప్రయాణికు లందఱును క్రిందబడిరి. సముద్రాంతర్గామిచూచు యంత్రము స్త్రీయరు చుట్టును దిరుగుచుండుట స్పష్టముగా గనపడెను, కాని సము ద్రాంతర్గామి వట్టుకు నీటికైకి రాలేదు. ఒక చిన్నస్త్రీయరు “అరేబియా” నౌక సాహాయ్యమునకు వచ్చెను. స్త్రీయరు మునిగి పోవువఱకును ఈ చిన్నస్త్రీయరు “అరేబియా” చుట్టును తిరుగు చుండెను. ప్రయాణికు డొకడు 55 రతక్షతాతాగారి సాధ్య గారిని వారిబిడ్డలను పడవలోని కెక్కించెను. స్త్రీయరు మునిగి పోవువఱకు కఠడు దానివైననే యుండెను. సముద్రాంతర్గామి స్త్రీయరుకు 500 గజముల దూరమున నుండగనే దాని నతడు గుర్తించెను. సముద్రాంతర్గామి లోనివారు “అరేబియా” నౌక లోని కెక్కి దానియందలి యుత్తరములను మున్నగు వానిని స్వాధీనముచేసికొన జూచుచుగాని “అరేబియా” కు సాహాయ్య ముగావచ్చు స్త్రీయరులు శత్రుకాలములో సమీపించుచుండెను. యూరోపియను నావికులు స్త్రీయరు తలుపుల నన్నిటిని మూసి నీరు లోనికి రాకుండ చేసిరి. తరువాత బాయిలర్లు ప్రేలిపోయి న వెనుక స్త్రీయరు మునిగి పోయెను.

స్త్రీలు వడ్రము పని.

లండను, నవంబరు 12:—ఆంగ్ల దేశమునందలి చోభాం జిల్లానుండి 200 లేక 300 మంది స్త్రీలు వడ్రముపని నిమిత్తము ఫ్రాన్సుకు పోవుచున్నారని తెలియుచున్నది.

శాంతి మహాసభ.

లండను, నవంబరు 11:—కార్డిఫ్ వద్ద జరుగుచున్న శాంతి మహాసభ చేరినవారిలో ఒక జనసమూహము వచ్చి దానిని మూసివేసిరి. వారి నేతృత్వమున నున్నవారు మున్నగు ఉపన్యాసకులు ప్రక్కనుండు ద్వారమునుండి తిప్పించుకొని పోయిరి.

బ్రిటిషు శత్రులందలి స్త్రీయరులు.

లండను, నవంబరు 11:—బ్లామెర్ జిల్లా నౌకాశయమునకు సముద్రాంతర్గామిలో నౌకాధిపతి తాను హాళికుకు గోళముల ను దీసికొనిపోవుచు కిక్కురాల్ తేవువద్ద నిలిపవలెననియు చెప్పెను. ఏప్రిల్ రైడను ఇంగ్లీషురమునందుండునెడల వానినిముం చువలయునని తన తుదయపు వచ్చెనని సముద్రాంతర్గామి అధికారి చెప్పెను.

సంధికూడదనువారి యల్లరులు.

లండను, నవంబరు 13:—కార్డిఫ్ లో సౌతు వేల్పుగనుల పనివాండ్రు సంఘాధ్యక్షుడగు వినస్టనుగారి యాజమాన్యమున సంధినిగూర్చి యాలోచించుట కొకమందిరమున తలుపులను బిగించి సభ చేసిరి. సంధికూడదని ఆశేపించు కార్మికులు 10,000 మంది కార్మికు నాయకులగు టప్పెడు స్టాంటను పార్ల మెంటు సభ్యుడు గార్లు ముందునకువగ నామందిరమును చేరిరి. పోలీసువారు నిరోధించినను గూడ మూకయూగక తలుపులను పగులగొట్టి సభామందిరమున జొరబడిరి. రామ్సే మెడ్జనల్లు గారు కనపడలేదుగాని వినస్టనుగారును (పాస) మాత్రము నిలువబడి సమాధాన మియ్యబోయిరి. కార్మికులు జాతీయ గీతములను పాడుటచే వారిమాట తెవ్వరికిని వినబడలేదు. వారిని కార్మికులు బల్లమిదనుండి క్రిందకులాగి వెలుపలికి గొంటివేసి అచట సభచేసి యుద్ధము చురుకుగా కొనసాగింపవలె నని తీర్మానించిరి.

ఇంకొక సభ

నేటిరాత్రి కార్డిఫ్ లో రామ్సే మెడ్జనల్లుగారు మరి యొకసభను చేయదలచిరి గాని ప్రతికూలరసంఖ్య హెచ్చు గా నుండుటచే మానివేసిరి.

మనుష్యులమును గూర్చు సంఘము.

లండను, నవంబరు 13:—26 సంవత్సరములలోపు వ యస్సుగలవారి నందఱిని, 31 సంవత్సరములలో ఈడుగలిగి చేర్చుకొనదగినవారిని చేర్చుటకు మనుష్యుల విషయ సంఘమువారు సూచించిరి “డెయిలీ మెయిలు” పత్రిక వ్రాసినది.

ఆస్త్రియగుారి ప్రసంగము

లండను, నవంబరు 13:—జర్మనులు తమ స్వంతముల తోనే మునిగి తేలుచున్నారని వారు జర్మనీలో నున్న ఆస్త్రియనులు మున్నగువారి కెట్టిసహాయమును చేయజాలరని లోకలటు బెయిగరుపత్రిక వ్రాసినది.

ప్రత్యేకపు సాధి.

లండను, నవంబరు 13:—బ్రిటిషు దేశముతో ప్రత్యేక ముగ సంధిచేసికొనుటకు జర్మనులకు స్వల్పముగు నిష్కమున్నట్లు కనబడుచున్నది. కాని తక్కిన శత్రుదేశముల వారుగూడ జర్మనుల యభిప్రాయమును కనుగొనిన ఏదోకొంత చేయ వీలుండును.

ఫ్రాన్సు

డోమంటు కోట స్థితి.

లండను, నవంబరు 12:—నేనా శిబిరమున రైటరు విలేఖకుడు డోమంటు కోటను జూచివచ్చెను. అక్కడ ఒక గొప్ప ఫిరంగి స్థానము అక్కబరు 22 వ తేదీని ప్రేలిపోయి నందున జర్మనులు దానిని వదలివేసిరి. శత్రువులు మఱల రా దలచిరిగాని పరాసువారు వారిని రానీయ లేదు. దానిని తాము వదలివేయుటను గూర్చి జర్మనులు ప్రకటించిన వార్తలన్నియు కల్పితంబు బడినవి. పరాసు వారు నిర్మించిన రక్షణస్థానమునందు ఒక వెర్దుకన్నము పడుటతప్ప కోటకేమి యు ప్రమాదము గలుగలేదు. ప్రతిగదియు ఉపయోగకరముగు స్థితిలోనే యున్నది. విద్యుద్దీపములకు ప్రమాద మేమియు గలుగలేదు. గోడలపై జర్మనులు వేసికొనిన గుర్తు లింకను అట్లే కనబడుచున్నవి. వారి బిస్కెన్టులును, భోజన సామగ్రి లును క్రిందబడి యుండెను. ఫ్రెంచివారిబల్లలమీద శత్రువుల పుస్తకము లుండెను. పరాసువారు కోటనువదలివేయునప్పుడు విడిచివెట్టిన ఫిరంగులు రెండు పెట్టినరీతి నే యున్నవి. కొన్ని మాసముల క్రిందట విషవాయు ప్రయోగమువలన బడిపోయిన జర్మనులు ఒక మూల నింకను పడియుండిరి.

వెర్దునురంగము

లండను, నవంబరు 12:—వెర్దునువద్ద డోమంటు కోటను గూర్చి కోట లన్నిటిని పరాసువారు రాక్రమించుకొనిరి. శత్రువులు వెర్దునురంగమున విషమస్థితియందున్నారు. వారు పరాసువారి యొద్ద నుండి 500 గజములదూరముననే యున్నారు. జర్మనులు వాస్కోట వెనుకను ఫిరంగులు కాల్పు కనుమలయొద్ద నున్నారు. భూమి చెమ్మగిలి యున్నందున శత్రువులు కండకములను ద్రవ్యకొనజాలక మొలబంటి బుర దగల ఒక పొలములో రాళ్లమీద నున్నారు. పరాసువారికి శత్రువుల ఫిరంగులు తగులజాలవు. వసంతకాలమున మఱల భూమి గట్టిపడినవెనుక యుద్ధము పరాసువారి కతి సులభ ముగా నుండును.

మిత్రముండలి విజయము.

లండను, నవంబరు 13:—సెప్టెంబరు 12 తేదీని నూతన అనస్కందము ఆరంభమైనది మొదలు ఇంతవఱకు మిత్రముం డలివారు 60 వేలమంది తైదీలను, 72 ఫిరంగులను, 50 మ ర ఫిరంగులను పట్టుకొనిరి.

బ్రిటిషువారి పురోగమనము

లండను, నవంబరు 13:—నేడుదయముననే పోరు ప్రారంభించితిమి. మధ్యాహ్నము 2 గం-20 ని॥ కు ఆంకరు నది కిరువంకలను ఒకమైలు ప్రదేశమును జ్యామాంటుహా మెలును ఆక్రమించితిమి. ఈస్థానము దుర్భేద్యమని జర్మను లిదివరకు తలచిరి. నేటిపేరడివనున మరకొన్ని ముఖ్యకందక ములును గూడ మావశమైనవి. ఇదియే సురక్షితముగు జర్మనుల ప్రధానపక్షి. వారిచట రెండుగంపత్సములుండిరి. ఇంతవరకు 2000 మంది తైదీలు ప్రేలిరి. ఒక్క నీరీమాత్రము పట్టుబడ లేదు. అచట పోరు జరుగుచున్నది.

పరాసువారి ప్రకటనము.

పారిసు, నవంబరు 13:—16 బ్రిటిషు నౌకా విమానము లు దాడిసలిపినవి. అన్నియు లిరిగి వచ్చినవి. జర్మను విమాన ములు వెళ్ళుచున్న గుండ్లను వదలినవి. 5 గురికి ఆపాయము కలిగినది.

వెర్దును దుర్గములు.

లండను, నవంబరు 12:—వెర్దునువద్ద దుర్గముల సహన శక్తి ఇదివరకుకంటె నెక్కువగా నున్నది. జర్మను ఫిరంగులు టోమంటువాస్ కోటలగోడలను భేదించజాలకుండెను. ఆం ట్వెర్పుకు తగిలిన ఫిరంగిదెబ్బలకు 10 ఇంతలు ఎక్కువగా దెబ్బలు తగిలినను వెర్దును దుర్గములకు భయములేదు. పరాసు వారు గూడ కోటలను ముట్టడించిరి. ఈఫిరంగులు కోటలక వములను ఘాతము జొరగలిగెను.

సెయిలీ సెలు యుద్ధము

పారిసు, నవంబరు 12:—శనివారము మధ్యాహ్నము సెయిలీ సెలుయుద్ధము మఱలప్రారంభమయ్యెను. పరాసువారు తమ అగ్నివృద్ధి బలమున శత్రుస్థానమును ముట్టడించిన వెనుక తీవ్రమగు మహాయుద్ధము జరిగెను. పరాసు సేనలు రెండు బెవేరియను పటాలములను మట్టు పెట్టి గ్రామములో నధిక భాగము నాక్రమించుకొనగలిగెను. 4 గంటలకు గ్రామములో నించుమించుగా మధ్యభాగ మంతయును గూడ మనవశమయ్యెను. ఒక్కొక్క యింటిని జయింపవలసివచ్చెను. ఒక్కొక్క ఇంటియందును మరఫిరంగు లుండెను. రాత్రి చాలనేపు గూడ తీవ్రమగు యుద్ధముజరిగెను. సెయిలీ సెలు గ్రామమును ఎంతవఱకు గలుగబోయినను వదలి వేయదగదని జర్మను అధికారులు సేనాధిపతికి వ్రాసిన ఉత్తరువు ఒకటి దొరకెను.

బ్రిటిషు వారి ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 13:—ఆంకరునది కిరు ప్రక్కలను నేడుదయమున మేము జర్మను స్థానములను తలపడి చాల మందిని పట్టుకొంటిమి. రామ్సే యొద్ద మావిష వాయువు మంచి పనిచేసినది. మేము ఆరెంటురిసుకు ఆగ్నేయముననున్న జర్మ నుల కండకములలో ప్రవేశించితిమి.

జాతీయ ఆంధ్ర పత్రికలు.

పారిసు, నవంబరు 13:—ప్రజాద్రవ్యమును, ప్రభుత్వ మువారియొద్ద మిగిలియున్న సగమును సద్వినియోగము చేయు టనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఒక ప్రత్యేకసంఘము నేర్పాటు చేసిరి.

జర్మనులు తమ స్థానముల బలపరచుకొనుట

లండను, నవంబరు 11:—ఇప్పటివరకు జర్మనులు తమకు పరాజయము తప్పదని ఒప్పకొనుటలేదు. తమమును శత్రుకాలమున ఊరక వదలిపెట్టుట మంచిదని వారనుచున్నారు. వారు గాయములవలన మృగము, నెట్టకేలకు తమ స్థానములను బలపరచుకొన గోరిరి. జూలై మాసము బ్రిటిషువారి ముట్టడియందు జర్మనుల రాకపోకలకు స్థలము లేనందున శత్రువులు అంత తబ్బిబ్బుపాలైరి. ఇప్పుడు క్రొత్త రక్షణస్థానముల నన్నిటిని వారు రయిలుమాగముల చెంతను రోడ్లచెంత నేర్పలుచుకొనుచున్నారు. దానివెనుక ఇంకొక బలీయమగు పంక్తియును గలదు. ఇంతలో క్రొత్త ఫిరంగులును క్రొత్త విమానములును రణరంగమునకు వచ్చును. వీని కన్నిటికిని బదులు సాయుధములగు మోటరుబండ్ల బ్రిటిషువారికి ఉపయోగించును. జర్మనులు తమ యావద్దలమును వినియోగించి తమ విషమస్థితిని మాన్పుకొనజూచుచున్నారు. బ్రిటిషువారు తమకత్తులను సల్లనీయుట కిది సమయముగాదు.

బాల్కను

రొమేనియా రంగము.

లండను, నవంబరు 11:—రష్యనులు డాన్యుబు నది ఎడమగట్టున దునారాపురము వద్ద పోరాడుచున్నారు. ఈ పురము డెర్నవోడాకు పశ్చిమమున బుఖారెస్టు లైలు మార్గము మీద రెండు మైళ్ళదూరమున నున్నది. అక్కడ వారు ఒక వంతెన గట్టగలిగిన యెడల మెకెన్ సేనకు ప్రతిబంధక మేర్పడి మెకెన్సను వెనుకకు బోవలసి వచ్చును.

మిత్రమండలి-గ్రీసు

లండను, నవంబరు 12:—9 వ తేదీన ఏథెన్సునుండి ఈ క్రింది తంతివార్త వచ్చినది. గ్రీసు ప్రభుత్వమువారు మిత్రమండలివారు కోరిన కార్యములను నిర్వర్తించుటకు యెడల ప్రాప్తు; ఇంగ్లండులందు ప్రజలకు కోపము గలుగు ననియు, గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు మిత్రమండలివారి కనుకూలముగా ప్రత్యుత్తరము నిత్తురనుట తమ నమ్మకముననియు మిత్రమండలి మంత్రులు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారితో జెప్పిరి.

గెలీషియా రంగము.

లండను, నవంబరు 11:—రొమేనియను లిట్లు ప్రకటించిరి.—స్క్రొడాఫ్ ప్రాంతమున మేము మఱి ప్రతియుద్ధము సలిపి కండకములను మఱి సశపరచుకొంటిమి. నోరాజూ కాకు తూర్పున శత్రువులు కొన్ని కొండలను ముట్టడించిరి. ప్రతివోటును వారి ప్రయత్నములు న్యూనములైనవి. కాని మధ్యాహ్నము ఒకవోటు ఒకపటాలమును వెనుకకు నెట్టివేయగలిగిరి. కాని వారిని మఱి నోడించి తఱిమివేసితిమి. సాయంకాలము డార్న వాట్రాయందును కాస్సేతియను కనుమలందును, శత్రుప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థము లైనవి.

శతఘ్ని వర్షమువలని ఫలము

పెట్రోగ్రాడు, నవంబరు 11:—కాల్మిన్జావై కురిపించిన శతఘ్ని వర్షమువలన పెట్రోల్ నెప్తా నిలువస్థానములన్నియు తగులబడిపోయినవి. వాకానిలయమునకును, కోటల బురుజులకును విశేషమగు నష్టము గలిగినది. కోటలలో నుండు ఫిరంగిసమూహముల అగ్ని కట్టిపెట్టబడినది. గాలివలన అగ్ని పురములో ఒకభాగమునుండి ఇంకొకభాగమునకు వ్యాపించి పది దినముల వఱకు పురమును దగులపెట్టినది. రష్యను రుమేనియను లాపురమును వదలివేయునప్పుడు మరలను, నీటినిలవలను తీసివేసినందున ప్రస్తుత మగ్ని నితర్ముట కష్టమయ్యెను. శత్రు విమానములు నౌకలను ముట్టడింపవచ్చును గాని యవి పాఱిపోయినవి. ఒక రష్యనుయుద్ధనౌక డాన్యుబు ముఖద్వారమున ఒక జర్మనువిమానమును నేలగూర్చెను. దానిలోని వైమానికులు పట్టుకొనబడిరి.

గ్రీసు రాజసేన

వెరపు గొలుపు వర్ణము.

ఏథెన్సు, నవంబరు 13:—ఎకాటరీనీ కుత్తరముననున్న గ్రామములలో రాజసేన ప్రజలను బలవంతముగ సేనలో చేర్చుచు వెనిజలను పక్షమువారికి వెరపుగొలుపుచున్నది. మిత్రమండలివారి మిక్కిలిగ శాంతమును చూపుచుండుటచే గ్రీకువారికిని మిత్రమండలివారికిని జరిగిన ఏర్పాటును గ్రీకు వారిటుల నలక్ష్యము చేయ సాహసించిరని వెనిజలకు పక్షము వారనిరి.

ట్రాన్సిల్వానియాలో క్రొత్త రష్యాసేన

పారిసు, నవంబరు 13:—ట్రాన్సిల్వానియా రంగము నకు ముఖ్యముగ వెడెలు ప్రాంతమునకు గొప్ప రష్యాసేన వచ్చినదని వెట్రోగ్రాడునుండి తంతివార్త వచ్చినది.

హార్వరుమీద నౌకావిమానముల దాడి.

లండను, నవంబరు 13:—12 వ తేదీన ఆస్టెండు యొద్ద నున్న హార్వరుమీద నౌకావిమానములు దాడి సలిపినవి. యుద్ధవాణిజ్య నౌకలమీద చాలగండ్లు వదలబడెను.

ఇ వెనుగ్రామము వశమగుట

సలొనికా, నవంబరు 13:—విజితులైన బల్గరులను తరిమి సెర్వియావారు ఇ వెనుగ్రామము నాక్రమించిరి. ఇది పోలోను కుత్తరమున నున్నది.

పరాసువారి శతఘ్నుల సహాయమున సెర్వియావారు సేర్నావంపులో తీవ్రముగ పోరి ఇ వెను నుండి జర్మను బల్గరు సేనను 2 మైళ్ళ వరకును తరిమిరి. శత్రువులు 5 సార్లు తలపడి చాలనష్టపడి వికావికలై పోయిరి. వెల్లి సెల్లోకుత్తరమునగూడ సెర్వియా పరాసు సేనలు ముందునకు పోయెను. ఇంతవరకు పట్టుబడినవారి సంఖ్య 1000. ఫిరంగులు మరి 14 గూడ వశమైనవి.

సెర్వియావారి ప్రకటనము

లండను, నవంబరు 13:—కుకియొద్ద తలపడిన శత్రువుల నోడించి తరిమితిమి. పోలకు పూర్తిగా మావశమైనది. 14-వ సెప్టెంబరు మొదలు కండకపు ఫిరంగులు గాక పెద్ద ఫిరంగులు 56 మావశమైనవని సెర్వియావారు తెలిపిరి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి పురోగమము

మిలాన్, నవంబరు 13:—ఇటలీవారు ట్రిస్టివై పున పురోగమము సలుపుచున్నారు. ఇది ఆస్ట్రియనులకు చాల సంతాపమును గలిగించినది. కాని అందలి ప్రజలకు చాల సంతోషము గలిగినది. పోలీసువారు అతి జాగ్రత్తగా నున్నారు. సివిలుప్రజ లందఱిని పురమునుండి వెనుకకు బంపుచున్నారు.

ఈజిప్టు

సర్ ఆర్. విక్ గేటుగారు.

కయిరో, నవంబరు 12:—సర్ ఆర్. విక్ గేట్ గారి ప్రస్తుతోద్యోగము వారికి సుధానుతోగల సంబంధమును భేదింపదు. ఖాహ్రాపురమునుండి సివిలుకార్యదర్శిగానున్న కర్నలు ప్లాక్ గారు గవర్నరుగాను యుద్ధకాలపర్యంతము సర్దారుగా నుండి విక్ గేటుగారి యుత్తరపుల ప్రకారము నడచుకొనును.

పోర్చుగలు

పోర్చుగీసువారి సేనలు.

యుద్ధసన్నద్ధ మగుట.
లిస్బన్, నవంబరు 12:—పోర్చుగీసు పటాలములు యూరపురంగమునందు యుద్ధముసలుపుటకు సిద్ధమై త్వరతో పంపబడుచున్నవని సభలో ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిరి.

జపాను

క్రిస్టోఫ్ నిధి.

టోకియో, నవంబరు 13:—కండకములలోని బ్రిటిషు సైనికుల సాహాయ్యముకొరకు క్రిస్టోఫ్ నిధికి చందాలను గూర్చునలయు నని అసాహిషింగ్ బన్ గారు జపాను ప్రజలకు విజ్ఞాపనమును బంపిరి.

చీనా

క్రొత్త చీనామంత్రి.

షాంఘై, నవంబరు 13:—ఎవరిపట్లను విరోధములేదు. అందరిపట్లను స్నేహభావమేనని చీనాక్రొత్తమంత్రి వుటింగు ఫాంగుగారనిరి.

నార్వే

ముంచబడిన స్త్రీ మరు

లిస్బన్, నవంబరు 13:—ముంచబడిన “కామా” అను నార్వేవారి స్త్రీమరులోనివారిని టిసికొని “బ్రిడ్డో బ్లిక్” అను నార్వేస్త్రీమరు ఇక్కడికి వచ్చినది.

దేశీయ తంతివార్తలు

(మా విలేఖకుల వద్దనుండి)

సింలా

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త

సింలా, నవంబరు 13:—11 వ తేదీన ఈ క్రింది తంతివార్త హిందూజేశ కార్యదర్శిగారియొద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినది.

ఆంగ్ల పరాసురంగములు.

పశ్చిమరంగమున వాయువిమానములు ప్రవృత్తముగా బనిచేసినవి. బ్రిటిషువారి శత్రుకుండకములలో విమానముల నుండి బొంబులను వర్షించిరి. విమానయుద్ధము విరాదుము లేక జరిగినది. ఒకసారి 20 ఆంగ్లవిమానములకును, 30 నుండి 40 వఱకు జర్మను విమానములకును యుద్ధముజరిగెను. శత్రు విమానములు పాఱిపోయినవి. మరొకొన్ని యుద్ధములందు 9 శత్రువిమానములు నేలగూర్చబడెను. పరాసు విమానములు 77 పర్యాయములు విమానయుద్ధము సలిపెను. మిగిలినవందలి వారు శత్రుస్థానముల మీదను సోడ్లమీదను 700 బొంబులను వేసిరి.

ఇటలీరంగము.

ఇటలీ రంగమునందు కాలమానస్థితి ఇంకను విపరీతముగా నున్నందున యుద్ధ మంతగా యేమియు జరుగలేదు.

రష్యరంగము.

శత్రువులు స్క్రొడాఫ్ రంగము నందు రష్యనులను అనేకపర్యాయములు ముట్టడించి కట్టకడపటవారి తమ రెండవ పంక్తియొద్దకు వెనుకకు నెట్టిరి. సోర్న వాట్రాకు దక్షిణమునందు కొండలనుగూడ రష్యనులు వదలివేయవలసి వచ్చెను.

రొమేనియా రంగము.

ప్రహూవా లోయయందును, క్రిడిలోకనుమకు దక్షిణమునను రొమేనియను రంగమున తీవ్రమగుయుద్ధము జరుగుచున్నది. రష్యనులును రొమేనియనులును డెర్నవోడాకు పట్టమమున దక్షిణయరు అను గ్రామము నాక్రమించుకొని డెర్నవోడా వంతెనకొరకు పోరాడుచున్నారు. డొబ్రూజాకు మధ్యభాగమున రెసినిసియా అను స్థానమునకు మూడు మైళ్ళు వైపుదిశగా నున్న కొండలను రొమేనియను లాక్రమించుకొనిరి.

బొంబాయి

లోకమాన్య తిలకుగారు.

బొంబాయి నాతీయవాదుల సన్మానము.

బొంబాయి, నవంబరు 13:—బొంబాయి హైకోర్టు వారు తిలకుగారి అట్టును ఆచుకొలముగ పరిష్కరించినందులకు బొంబాయి జాతీయ సంఘము వారు తిలకుగారిని సన్మానించుట కొక గొప్ప పథిని జరిపిరి. బాలగంగాధర తిలకుగారు సభకు వచ్చినంతనే అవట సమూహకమైన బహుళ సంఖ్యాకులు భూమినిస్వరమున నయస్థులధ్యక్షము లొనరించి వెక్కు సన్మానపుత్రములు తిలకుగారికి సమర్పించబడినవి.

ఎల్ల వారును హోమురూలు విషయమున పనిచేయవలెను. హోమురూలు నిరాక్షేపణముమీది హైకోర్టువారి తీర్పువలన నిర్ధారణయైనది. కాని వీరులో వీరుట కెవ్వరును భీతిల్లవనిలేదు. ప్రభుత్వవ్యవస్థ చెల్లుబడి గలిగిన ప్రాతినిధ్యమును అదాయవ్యయ విషయములపరీకారమును రాజ్యాంగ సభలో అనధికార గర్భ్యల సంఖ్యాధిక్యతను మనము కొందున్నాము. అఖిల భారతప్రజల కామోదకుగు నీతి నొక విధానమును రానున్న కాంగ్రెసు సభలో మన మేర్పరచవలెను. యుద్ధానంతర సంస్కారములను గూర్చి బ్రిటిషుజేశమువారు అధినిశేకముల వారు ప్రపంచమం దందర వాలోచించుచుండ మహామేల యాలోచింప గూడదు. అన్ని కక్షల వారును కాంగ్రెసుసభలో ఆక్ష్మహామధేయము లేకుండ నీ విషయమును పరిష్కరింపవలెను. నేడి పల్లెటూరు మునుపే మనము పనిచేయుట కిదియే చుదను. కాంగ్రెసు ఆలోచన సభ వంటిది. కాన కార్యనిర్వహణమునకు హోమురూలు వీరుగూడ నవసరమని తిలకుగారు నడిపిరి.

బొంబాయి యుద్ధనిధి

అత్యుక్తములు

బొంబాయి, నవంబరు 13:—యుద్ధనిధికోరకు ప్రత్తిని నేలమువేయదును. 200 వేలల ప్రత్తితో గామరుల బాధితముగిసినది. ఈ ప్రత్తిని 20 లాట్లక్రింది పోడించి ప్రత్తివ్యాపార సంఘమున కధ్యక్షులగు టి. డి. మూసుగారు నేలము వేయదురు. వెల్లిండ్లను ప్రభుదంపతులును ఆ సమయమున వచ్చుటకు సన్నద్ధులైరి.

సంయుక్త రాష్ట్రము

సంయుక్త రాష్ట్రముల పశువైద్యశాలము.

అక్టోబరు 13. — డిప్టీ కమిషనరు జోషిగారు పశు, వ్యాధిసాయక ప్రదర్శనములను ఈదినము ప్రారంభించిరి. పశుజాతులను వ్యాధిసాయక పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు ముఖ్యోద్దేశములు. వీనియందు వివిధములగు ధాన్యములును, వ్యాధిసాయక పరిశ్రమలను ప్రదర్శించుట. ఇట్టి ప్రదర్శనము క్రిందటి పర్యాయము 1884 వ సంవత్సరమునందు జరిగినది. ఈ ప్రదర్శన సమయమున కాలిబంతులమును మున్నగు క్రీడలను జరుగును. క్రీడలయందు జయించినవారికి ఇటాల్డా రాజుగారు ఒక పతకమును బహుమతి చేయ నొప్పుకొనిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ.

అలహాబాదు, నవంబరు 13. — అధికార సభ్యులు ప్రస్తుత మరణోధి క్షాదదనియ పాతకాల తగ్గతులలో విద్యార్థుల సంఖ్యను 33 నుండి 40 కి పెంచువలె ననియు, ప్రజల స్థితిగతులను విచారించుటకు కమిషను పెంచువలె ననియు సుపాదించిన తీర్మానము లన్నియు పోషించినవి.

మధ్యపరగణాలు

మధ్యపరగణాల శాసనసభ.

అనిలిసెంటుగారి విషయ ప్రశ్నము.

నాగపూరు, నవంబరు 13. — అనిలిసెంటుగారిని మధ్యపరగణాలలోనికి రాక్షాదని ఏర్పరచిన శాసనమును గూర్చి మధ్యపరగణాల శాసనసభలో గౌ. జోషిగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారి ముఖ్య కార్యదర్శి ప్లాకాట్ గారెట్లు చెప్పిరి. యధికాలమునందు రాజకీయాందోళనము అధికముగా లేకుండ చేయుటయే చీఫ్ కమిషనరుగారి యభిప్రాయము. ప్రస్తుత సమయమునటి కాశమునందు రాజకీయాందోళనము గొలుపు ఉపన్యాసములు ప్రజాశ్రేయమునకు హానికరములు. ఇట్టి రాజకీయ విషయములను చర్చించు తేలి చీఫ్ కమిషనరుగారు ప్రజా ప్రముఖులతో యోచించి వారి యభిప్రాయములను దీనికొనుచుందురు. విసెంటుగారి అమరావతిలో జరుగు దివ్యజ్ఞాన సమాజసభకు బోవునని సభ కొద్దిననుముండగా ప్రభుత్వము వారికి వెలియవచ్చెను. మధ్యపరగణాలు బేరారు రాష్ట్రములలోని దివ్యజ్ఞానసమితిలముల వారందఱును విసెంటుగారి కావ్యములను బంపి గుట! ఇదియేగాక అమరావతివద్ద సభలో విసెంటుగారు మతవిషయములనే గాక రాజకీయ విషయములను గూడ చర్చించునని మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారికి వెలియవచ్చినది. విసెంటుగారి ఉపన్యాసములును, వారివ్యాసములను ప్రభుత్వము వారికి వెలియను గనుక ఆమెను ఈ ప్రాంతములకు రానియ కుండుట యే ప్రత్యక్షమని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ప్రభుత్వమువారి చర్య నుండి కాదనియు ప్రభుత్వమువారు నుత విషయములందును జోక్యము తీసికొనుచున్నారనియు ప్రజలనుకొనుచున్నారు. ఇక్కడ దివ్యజ్ఞానసభ సంఘమువారు అనిలిసెంటుగారికి అనేక సంవత్సరములనుండి ఆహ్వానములను పంపుచుండిరి. కాని ఆమెనుచ్చుట ఎన్నడును తటస్థింపలేదు. ఈ సంవత్సరము మధ్యపరగణాల రాష్ట్రీయ సభయందు, దివ్యజ్ఞాన సభ జరుగు దినములందే రాష్ట్రీయసభయందు జరుగునని ఎఱిగి కొందఱు మహాజనులు అనిలిసెంటుగారి కుచ్చునడల రాష్ట్రీయసభ సక్రమముగా జరుగదనియు, అనేక విపరీత స్థితులు గలుగుననియు, అనుకొని ఆమెను రాష్ట్రములలోనికి రాకుండ చేయుటయే మంచిదని నూచించిరి. ఆ వి వి సెంటుగారి రాష్ట్రీయ సభలో పాల్గొనకుండునని ఆహ్వాన సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసిరి. ఈనూచిన అంగీకరింపబడకపోలేదు. ఈ తీరువునందు వీనికి ప్రతికూలముగ నేమియునులేదు. ఈ తీరువు దివ్యజ్ఞాన సమాజమునకును సభకును కష్టముగా నుండునని చెప్పటకు కారణములేదు.

తిరుపతి మధ్యపరగణాల కోర్టులశాసనమును గూర్చి పురగిన వెనుక ఆశాసనమును ప్రత్యేక సంఘమువారు విమర్శకు బంపిరి.

ఆస్ట్రేలియా మంత్రివర్గము.

సిడ్నీ, నవంబరు 13. — వాల్టెర్ గారు సంఘకార్యవరి విచారణమును కలిగించిరి. కాన హాల్టెర్ మంత్రివర్గమువారి అధికారమును పోషించునని గవర్నరుగారు తెలిపిరి.

కైకలూరు తాలూకా రహితల దుస్థితి.

80,000 వేల యకరముల పంట మునిగిపోవుట. ఈ తాలూకాలో బాడవలు ముంపు నష్టపు భూములు పూయ 80 వేల యకరములు కలవు. ఈ తాలూకాకు భీమవరం, కొత్తూరు, ఏలూరు, బెజవాడ, మాజిపేట, గుడివాడ, మొదలైన తాలూకాల ముంపును, నైజాంలోనున్న కొండవాగులయొక్క ముంపును కొల్లేటికి దిగి కైకలూరు తాలూకాను తుడుచుకొని పోవుచున్నవి. ఈ తాలూకాకు తూర్పున 15 మొదలు 20 అడుగుల లోతు గలిగి శతవంపులతో పారుచున్న ఉప్పుచేరుగుండా సముద్రగామి యగుచున్నది. నైన ఉదహరించిన ఆరు తాలూకాలయొక్కయు నైజాం యిలాకా కొండవాగులయొక్కయు ఈ కైకలూరు తాలూకాయొక్కయు మురుగు పోవుట కిదియే యాధారభూతము. ఇప్పుడు ముంపు క్రిత సంవత్సరముకన్న 3 అడుగులు జాస్తిగా నున్నది. ఉప్పుచేరు శతవంపులతో పారుచుండుటచేత మురుగు నీటిని ఆ వంపులు సరిగా పారనివ్వకపోవుటవల్ల ఉప్పుచేరు ఎగతెట్టి గ్రామములపై బడెను. ఈ ముంపునీరు గ్రామములపై బడుటవల్ల ఇండ్లు, గోడలు, పశువుల సావెడలు, గడ్డిపేరులు మొదలగునవి పడి జలమయ మయ్యెను. కొందరు కొందరు పల్లపు గ్రామాదుల వారు గ్రామములు మునుగుటచేత గ్రామములు వదలివేసి మెరక గ్రామాదులకు పోవుచున్నారు. కటకూర తాలూకాలయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు అపఖ షముండ రహితాంగమునకు మూలాధారమైన పశువుల విషయమై నేనివట ప్రాయటకు స్థలము చాలదు. తినుటకు ఆహారమును ఉండుటకు నీడయును లేక పశువులు కొనయూపిపో చావు బ్రతుకు లేక యున్నవి. 1000 రం. బంతుయు శ్రమపడి నేవ్యముచేసిన 80 వేల యకరముల పంట జలమయ మైనది.

ఎన్ని సంవత్సరములు సహింపగలము. మూడు సంవత్సరముల నుండి సిద్ధాన్న మనకు వచ్చిన వైరులను సానుచేయుచున్న ఉప్పుచేటియొక్క వంపులు తీయించి నీరు సరిగా ప్రవహించునట్లు చేయుటయు ఏటబడ్డనీరు పోలి గ్రామములపై బడకుండ కట్టలు వేయించుటయు కొల్లేటినుండి వెడలకు కనుమలు సరియగు స్థితియందుంచుటయు ముఖ్యవిషయములు. ఇక నైనను గవర్న మెంటువారు దవతో శ్రద్ధవహించి పంటకాల్వలపై శ్రద్ధలో నాడవలెనను ఈ ఉప్పుచేరుపై చూపి దేశమునకు అన్నము నెట్టి రహితులను రక్షించురు గాక. — సంబూరి ఈశ్వరరాజు.

II

పురుషోత్తమ పట్నంలో 3 వందలకు వైగా గృహములున్నవి. ఇచ్చట 10, 20, తప్ప మిగతవిన్నియు నేల కలిసెను. కొడుగోరిపాడులో 2,3 వందల గృహములు కొంచెముగనో, పూర్తిగనో నాశనమై. దోడ్బొబ్బ గుండములు పడినవి. నానాభిధమ్న అయి జనులు, పశువులు గట్టిపొద, చెట్ల క్రింద, నివసించుచున్నారు. పురుషోత్తమ పట్నములో వాదాపు అందరు వీధిలేనట. పీఠందరు నరల గృహములు నిర్మించుకొనుటకు కొన్ని మామములు పట్టును. ఈవిధులో నిష్టిరచద ఎప్పుడు రాలేదట. కిరి ముఖ్యకష్టములు ఏమనగా మైగ్యలోనున్న నరసారావుపేటలో తప్ప టిల్ గ్రాఫ్ అక్కినులేదు. 2, ఆసుపత్రిలేదు. (3) ఈ గ్రామముచుట్టు నున్న వాగులకు చంకెలులేవు. పూయ 8 వేల జనసంఖ్యగల చిలకలూరిపేట స్థితియిది. ఇచ్చట పుష్కలముగగలించు నారింజ, జాను తోటల శృంగారము చూచితీరవలయు. ఈ గ్రామ లోపముల విషయమై వచ్చే పండలసభలో జిల్లాసంఘమువారు విచారించుట అవసరము. — మోక్షనాథం వేంగోపాలరావు.

మా బందరు పురంబున గృహగు పేటయందు 28-8-16 తేదిన పదిమంది మెంబర్లతో “ప్రీ జేమన్ డ్రి ప్రధానసమాజము” అను పేరునొక సంఘము స్థాపించబడినది. దాని కనుబంధముగ 200 ఆంగ్ల గ్రంథరాజములతో నొక బ్రెరీయు కృష్ణా పత్రికయు యున్నవి తెలియజేయుట కొంతయు సంతోషించుచున్నాను. అని కాగ్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

కాక్తకసుద్ధ పాణ్యమిగోజు రాత్రి అనగా 9-11-16 తేదీ రాత్రి చంద్రునికు చుట్టును ఇంద్రధనుస్సు వేసినది. ఇది చాలా ఆశ్చర్యకరమైన సంగతి. ఇప్పటికి 50-60 సంవత్సరములలోగా ఎన్నడు రాత్రులుమాత్రము ఈధనస్సు వేసియురగము అని పెద్దవారు చెప్పుచున్నారు. — అని పెద్దపల్లినండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

యుద్ధ ఆర్థిక శాసనము

మెల్బోరను, నవంబరు 13. — యుద్ధ ఆర్థిక శాసనమును వ్యాపింప చేసితిమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

Central Provinces United Provinces. Cattle and Agricultural Exhibition. Its Objects.

LUCKNOW, November 14. Mr. Jopling, Deputy Commissioner, opened before a large gathering the Cattle and Agricultural Exhibition, the objects of which are to improve the quality of cattle, provide the landowners with opportunities of seeing grain of improved type and demonstrations of modern machinery, and bring school-boys and teachers in touch with improved implements and as part of the scheme of the agricultural exhibition recently introduced into the district. The last show of the kind took place in 1884. The programme includes wrestling matches, tent-pegging and annual vernacular school sports for which the Raja of Itanja has presented a football shield. The show owes its institution largely to the enthusiasm of Chaudhuri Wajid, Honorary Secretary, who is the Tahsildar of Oudh.

C. P. Legislative Council. Mrs. Beasant Exclusion.

NAGPUR, November 13. In reply to a question from the Hon. Mr. Joshi about the prohibition of Mrs. Beasant in the Central Provinces under the Defence of India Act, the Hon'ble Slocock, Chief Secretary, made a long statement giving reasons for the Government's action. The circumstances under which the Government passed orders prohibiting Mrs. Beasant in the Central Provinces are as follows:—During the currency of the war it has been more especially the Chief Commissioner's policy to discourage violent political agitation and inflammatory speeches in these provinces as being judicial to public safety at a time like the present. In carrying out this policy the Chief Commissioner is pleased to acknowledge that he has received the support of the leaders of public opinion on practically all occasions or which political matters have been discussed. The projected visit of Mrs. Beasant at Amraoti at the time of the Provincial Conference became known to the local authorities only a few days before the opening of the conference. Mrs. Beasant, it was understood, had been invited to attend the annual meeting of the federation of Theosophical Lodges of the Central Provinces and Berar. At the same time the Government received authoritative information that Mrs. Beasant had announced her intention of not confining herself at Amraoti to Theosophical subjects but of dealing with political subjects as well. In view of the policy declared above and having regard to the public utterances of Mrs. Beasant, both on the platforms and in the press, the Government was of opinion that her visit to these provinces should be prohibited. As the action of the Government has been the subject of criticism by the Provincial Conference, as casting a slur on itself, and as it has also been attacked by Theosophical Lodges in some parts of India as involving an interference with religious liberty, the Government takes this opportunity of giving the following further facts: Mrs. Beasant had received invitations for several years past to attend the annual Theosophical Federation meetings in these provinces, but had never found it possible to attend. On this occasion the annual meeting was on a date also fixed for the session of the Provincial Conference. When the projected visit of Mrs. Beasant for the Theosophical Conference session, became known in Amraoti a few days before the date which had been fixed for the meeting, the information gave much dissatisfaction to an important section of those interested in the Provincial Conference, who considered that it would prejudice the success of the Conference and proposals were actually put forward that Mrs. Beasant should be asked to abandon her visit. The Reception Committee of the Provincial Conference conveyed an assurance to the Commissioner that Mrs. Beasant would take no active part in the Conference. This assurance was fully accepted and the issue of the order implies no mistrust of that assurance. Equally the allegation that the order was in any way directed against Theosophy or the Theosophical Federation is without any foundation. The order was directed entirely by considerations set forth in the earlier part of the answer to the Hon'ble Members question.

Other Subjects.

Speaking on the motion to refer the Central Provinces Court Bill to a Select Committee, the Hon'ble Mr. Kelkar took strong objection to the recent judicial re-organisation which recognized neither the claims of the Provincial Service nor of the Bar in the matter of higher judicial appointments. The Hon'ble Mr. Dikshit supported Mr. Kelkar. The Bill was referred to a select Committee.

The resolution for the appointment of a Mixed Committee to draw up the Village Panchayat scheme moved by Rai Sahab Sethunathmal was accepted in a modified form. The Government promised to appoint a Committee of three with one non-official to investigate by making enquiry in villages as to whether the panchayats were practicable and the villagers wanted it. If the opinion thus obtained was favourable, steps will be taken to introduce the scheme.

The Council adjourned till the 15th January.

THE GREAT WAR.

Another British Advance.

Italians Tapping at Trieste.

DEMONSTRATIONS AGAINST PEACE MEETING.

Stories of Verdun and its Forts.

Enemy's Repulse at Czernavada.

[Reuter's Agency.]

Great Britain

THE TORPEDOED "ARABIA".

Survivors' Stories of the Torpedoing.
Submarine Watches Doomed Vessel Sunk.

LONDON, November 13.
MALTA.—Survivors from the "Arabia" confirm the statement that there was not the slightest panic when the ship was torpedoed and that everything went off in perfect order. Women and children were placed in boats first, and several officers remained on board until the last moment. The submarine was not seen, but the wake of torpedo could be discerned and the periscope of the submarine was seen three hundred yards away after the ship had been struck. The "Arabia" was hit in the bunkers near the engine-room and the coal blocked up the rent and stemmed the inrush of water, thereby undoubtedly enabling the vessel to remain so long afloat.
Some passengers assert that the torpedo was discharged at only fifty yards. The crash was terrific and the vessel was swirled round by the force of the impact. The noise of falling glass and splinters was deafening, and many passengers in the saloons were thrown down. The periscope of the submarine could be distinctly seen circling round the vessel, but the submarine did not come up to the surface. When the first assistance arrived, the "Arabia" was still floating, though she had a heavy list. The first arrival was a trawler which, as the submarine was still in the neighbourhood, steamed continually round the "Arabia" till she sank and the submarine disappeared. A music-hall artist returning from India said that the explosion destroyed the boat assigned to his company. He assisted Lady Tata and other ladies to another boat. He was among the last to leave the ship. When they were five hundred yards away he saw the periscope of a submarine moving towards the "Arabia" evidently with the intention of going on board and securing the ship's papers, but rescuing vessels were closing in at full speed, and they apparently frustrated the submarine's design. The majority of passengers are convinced that a grave disaster was averted by the promptitude of the European crew in closing the watertight doors. The "Arabia" tilted down gradually till her boilers burst with a huge crash. Then she plunged almost perpendicularly.

British Women Carpenters for France.

LONDON, November 13.
It was mentioned before the Chobham Tribunal yesterday that two or three hundred women carpenters from that district were going to France immediately.

Pacifist Conference Wrecked.

LONDON, November 13.
A great procession to-day wrecked the Pacifist Conference at Cardiff. Mr. Ramsay MacDonald and other speakers escaped by a side-door.

Anti-Peace Demonstrations.

LONDON, November 13.
Labour leaders, Tupper and Stanton M. P., headed anti-peace demonstrators at Cardiff. They attacked doors of meeting which was presided over by Mr. Winstone, President of South Wales Miners' Federation. In spite of resistance of police, demonstrators, numbering ten thousand forced entrance to the hall.
Mr. Ramsay MacDonald disappeared. Mr. Winstone and Mr. Thomas M. P. remained to argue with the invaders, but their voices were drowned by singing of patriotic song. Mr. Thomas was dragged off the table and ejected. Demonstrators held a meeting and resolved on vigorous prosecution of war.

Sinking of the Blommersdijk.

LONDON, November 13.
The Blommersdijk's crew at Rotterdam states that the Captain explained to the submarine commander that the ship was taking wheat to Holland and merely calling at Kirkwall. The commander replied that he had been ordered to sink every ship anchoring in an English port for any reason.

Mr. Asquith's Speech.

LONDON, November 12.
Loklat Beiger commenting on Mr. Asquith's speech at the Guildhall declares that Germans are fully occupied with their own affairs and can hardly be expected to act as saviours to Armenians and others suffering from misfortunes of war.

Separate Peace with Great Britain.

LONDON, November 13.
Germany has slightest inclination for separate peace with Great Britain, but if other enemy states sound Germany, we shall perhaps try to build them a bridge.

Gains of the Allies.

LONDON, November 13.
Allies have taken six thousand prisoners, 72 guns, fifty machine-guns since offensive began on the September 12th.

The Man Power Board.

LONDON, November 13.
The "Daily Mail" says that the Man Power Board recommends calling up of all men under 26 with few exceptions and all unskilled men under 31.

Another Peace Meeting Abandoned.

LONDON, November 13.
Mr. Ramsay MacDonald's peace meeting arranged for to-night in Cardiff was abandoned in view of the assemblage of a large hostile crowd.

France.

FORT DOUAUMONT.

German Stories of Destruction Disproved
What the French Discovered.

LONDON, November 13.
Reuter's correspondent at the French Head-quarters has visited Fort Douaumont. He says that the Germans abandoned it hurriedly on October 22nd owing to a big explosion in the magazine. There is no doubt they meant to return, but the French forestalled them. Official German statements about the evacuation and damage are total inventions. Except for a big hole in the reef made by French heavy shells the fort is not damaged. Every apartment can be utilised and the electric light is in good order. German signs and directions are still on the walls, and considerable stores of German bully-beef and biscuits were found. The French Commandant's table is littered with German stationery and books, and two seventy-fives and a heavy gun left by the French when they evacuated the fort, remain. Sixty Germans who were asphyxiated by an explosion months ago have been solidly immured in an inner wall like faithless nuns.

French Position at Verdun.

Enemy's Difficulties in Sudden Ground.

LONDON, November 13.
The French position at Verdun is described by Reuter's correspondent at French Head-quarters. He says that the French now hold the trench line facing Douaumont and the enemy at nearest point is extremely uncomfortable. He is four hundred yards distant. The French are also well in front of Vaux where the Germans are in a line of shellholes below the fort. Owing to the wetness of the ground they cannot dig trenches and they have been compelled to occupy a field line in ground where a man sinks waist deep in mud unless he keeps to the ridges. The French are much better off for the winter being practically unexposed to German fire. The present French artillery work is such that next spring when the ground hardens, attacks here will be exceedingly simplified.

Verdun Forts Justified.

The correspondent says that the storming of the forts at Verdun has proved that the resisting power of modern fortifications is greater than was supposed. Antwerp was no criterion. The German sixteen-inch guns never pierced the massive roofs of Douaumont and Vaux forts notwithstanding the fact that bombardment to which they were subjected was ten-fold heavier than that which Antwerp suffered. The French also furiously bombarded the forts and their shells only pierced the armour of each once.

Verdun forts have then justified the builders and strategists.

The Battle for Saillisel.

Fortified Houses Taken One by One.

LONDON, November 13.
PARIS.—The battle of Saillisel was resumed on Saturday afternoon. After artillery preparation which swept away the new enemy works, the French detachments assaulted the ruins of the village and desperate fighting ensued

TELEGRAMS.

the enemy offering a very vigorous resistance. Nevertheless, the fiery dash of the French soldiers crumpled up two Bavarian battalions and retook the greater part of the village. Houses were carried one by one, every one harbouring one or more machine-guns. At four o'clock the whole of the central part of the village was in our hands and the battle continued throughout the whole evening and the greater part of the night. A document belonging to a Staff Officer which was found showed that the German Commander had ordered Saillisel to be held at all costs.

To Avoid a Catastrophe.

Germans Strengthening Forces and Positions.

ALLAHABAD, November 13.
LONDON, November 12th.—The "Morning Post's" correspondent at the front dwells on the fact that the Germans even now do not regard defeat in the field as inevitable, and ask nothing better than to be left in peace during the winter. Smarting under wounds but goaded thereby to further efforts they will spend the time in re-organising and re-building. A part of the confusion in the German lines during the British attacks in July was due to lack of sufficient communications. Therefore, tram lines and light railways are spreading the new defences, one being prepared on the line joining the roads to Bapaume. The strength of this position becomes greater every day. Another strong position lies behind it. Meanwhile new guns and new aeroplanes are being produced. Possibly the "tanks" will have a German counterpart. Germany is exerting herself to the last ounce of energy to avert a catastrophe. None must imagine that this is the moment for the British to relax their efforts.—"Pioneer."

British Communique.

LONDON, November 13.
This afternoon's communique from General Sir Douglas Haig says:—In the morning we attacked German position on both banks of the Ancre and have already taken considerable number of prisoners. We successfully discharged Gas at Rans and entered the German trenches South-east of Armentiers.

British Advance.

LONDON, November 13.
Reuter's correspondent at the Head-quarters wiring this afternoon says:—We attacked early to-day and already, by twenty minutes past two this afternoon have advanced the British line on both sides of the Ancre to a maximum depth of a mile, capturing the village of Beaumont. Hamel considered by the Germans as impregnable and St Pierre Divion and also valuable trenches northward of Serre. All these positions form a part of heavily fortified original German main line which they have occupied for upwards of two years. Many prisoners have been taken. Two thousand have already been collected in advanced stages. Fighting continues around Serre, the only place not captured in the first assault.

Naval Air Raid on Harvour.

LONDON, November 13.
The Admiralty states that a squadron of naval aeroplanes carried out an attack on Harvour at Ostend on the 12th instant. Considerable number of bombs were dropped on Atelier De La Marine and war vessels.

Paris Communique.

PARIS, November 13.
This afternoon's Communique says:—That there is nothing to report. Nine bombing and seven escorting British naval aeroplanes bombed blast furnaces at Sintingbert, north-east of Saarebruck. All returned. German aeroplanes bombed Beffort and five civilians were injured.

Council of National Economics.

LONDON, November 13.
PARIS.—The "Matin" stated that the Government is forming a Council of better employment of public funds and efflux of coin abroad. Chairmanship has been offered to Ex-President Fallieres.

British Communique.

LONDON, November 13.
General Haig last night reported:—We have been attacking astride Ancre and have penetrated the enemy defences on a front of five miles and captured strongly fortified village of St. Pierre Divion. An attack was delivered before daylight in thick mist. The Enemy's losses were severe. Three thousand three hundred prisoners have already been counted and more are coming in. Fighting continues. The German line captured was exceptionally strong.

Paris Communique.

LONDON, November 13.
PARIS.—Last night's communique reported that day was relatively calm on the whole front.

RUSSIA.

Russian Communique.

LONDON, November 13.
A Russian Communique says:—The enemy torpedo boats entered Bay of Finland and bombarded the coast on Friday. We sank the majority. The enemy attacks in wooded Carpathians have been repulsed with great losses. The enemy is persistently attacking south of Dorosavatra in the region of Hollo and Tollesh. The Enemy has pushed back Rumanians in Citoz valley, but the Rumanians have occupied heights north and south of Poidvedolung. The enemy is fiercely attacking in the region of Kimpolung. Battle is proceeding in the Jial valley and at Orsova. Our left has advanced slightly in Dobrudja.

TELEGRAMS.

Russian Treasury Bonds.

LONDON, November 13.
PETROGRAD.—Issue abroad of treasury bonds totalling two-thousand million roubles is authorised.

ITALY.

Italian Advance on Trieste.

Officials Gloomy Public Rejoicing.

LONDON, November 13.
MILAN.—The Italian advance towards Trieste has cast a gloom on the Austrian officials there, but caused immense joy among the population. Police control is becoming tighter, and the entire civil population is gradually being removed.

Italian Announcement.

LONDON, November 13.
An Italian official announcement reports that intense enemy movements are continuing in Terragnolo valley. They are hindered by our batteries.

Greece.

The Entente and Greece.

Warning Against Irritating Public Opinion.

LONDON, November 13.
A telegram from Athens, dated 9th inst., says that the Entente ministers have intimated to the Greek Government that the non-fulfilment of its obligations will dangerously irritate public opinion in England and France, but the Entente diplomacy is confident that a satisfactory solution will be found.

Capture of Iven.

LONDON, November 13.
SALONIKA.—The Serbians continuing their pursuit of the defeated Bulgarians have captured the village of Ivan North of Polog.

Terrorising Methods of the Royalist Troops.

LONDON, November 13.
ATHENS.—Fifteen hundred Royalist troops are occupying villages North of Ekaterini requisitioning crops and terrorising the population. Venzelists attribute these violations of arrangement between Greece and Entente to over conciliatoriness on the part of the Entente.

Serbian Communique.

LONDON, November 13.
A Serbian Communique says:—We not only broke counter-attacks against Cuki but continued our victorious advance northward pursuing the beaten enemy. Polog is entirely in our hands. We have captured fifty-six guns exclusive of trench ordnance since the 14th September.

Serbian Success.

LONDON, November 13.
Supported by intense fire of the French artillery, the Serbians in the loop of Cerna, after sanguinary fight, compelled the Germans and Bulgars to abandon the village of Iven and fall back two miles northward. Five enemy counter attacks were repulsed in disorder with considerable loss. The Serbians assisted by the French also again made progress north of Veliseo. Hitherto more than thousand prisoners have been counted and sixteen more guns captured.

Egypt.

Sir R. Wingate and the Sudan.

Connection Maintained.

LONDON, November 13.
CAIRO.—Sir R. Wingate's appointment does not involve the severance of his connection with the Sudan. Colonel Stack, Civil Secretary at Khartoum, will be acting Governor and acting Sirdar for the duration of the war under the direction of Wingate.

PORTUGAL.

Portuguese Troops to Fight.

LONDON, November 13.
LISBON.—The Premier announced in the Chamber that the Portuguese contingents were about to leave to fight on the battlefields of Europe.

Steamers Arrival.

LISBON.—The Norwegian steamer 'Breidablik' has arrived here with a number of the crew of the Norwegian steamer 'Camma'.

ROUMANIA.

New Russian Forces in Transylvania.

LONDON, November 13.
PARIS.—A Petrograd telegram announces the arrival of numerous Russian reinforcements on Transylvanian front, chiefly in Predeal sector.

Rumanian Communique.

LONDON, November 13.
A Rumanian Communique says:—We have repulsed two enemy attacks north-west of Busteni. Battle continued throughout day in the region of Dragoslavele. We maintained our positions. We repulsed all attacks on the left bank of Alt river, but yielded ground in the region of Sacraibate on the right bank. The Enemy pressure continues to be very strong in the Jiu valley. There is violent fighting south-east of Orsova.

TELEGRAMS.

Operations in the Gernavoda Vicinity.

LONDON, November 13.
Apparently the Russians fighting on the left bank of the Danube have driven the enemy from Dunara station, two miles from Gernavoda on the Bucharest railway. It is pointed out that if they can organise a bridgehead they will threaten Mackensens rear and compel him to return. —"C. and M. Gazette."

Germany.

Belgian Deportations Continue.

Fugitives Killed on the Frontier.

LONDON, November 13.
AMSTERDAM.—The "Telegraaf" says:—Thirty-thousand Belgians have been transported from Antwerp to Germany, and also all the males at Waterloo. They will receive thirteen marks a week and will be given military rations. Several riots have occurred in Antwerp. Citizens between the ages of seventeen and thirty were notified to prepare to depart, and many fled and were killed on the frontier by electric wires. The Germans fired at one group after it had passed the wires.

JAPAN.

Overseas Christmas Fund.

LONDON, November 13.
TOKIO.—Mr. Asahi Shimbun appeals to Japanese to subscribe to overseas Christmas Fund for the British soldiers in the trenches.

A New Battleship in Japan.

LONDON, November 13.
TOKIO.—New battleship of 3100 tons with a speed of twenty-three knots and armed with twelve, fourteen-inch guns has been launched at Kobe.

China.

The New Chinese Minister's Policy.

LONDON, November 13.
SHANGHAI.—Wutingfang the new minister interviewed defined his policy as enmity towards none and friendship towards all.

Australia.

Holman Ministry not Recognised.

SYDNEY, November 13.
H. E. the Governor has intimated that he no longer recognises Holman Ministry as Wats has assumed control of business of the Assembly.

General Moratorium.

MELBORNE, November 13.
Common-wealth Government has issued regulations providing for General Moratorium.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, November 13.
The following telegram, dated the 12th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

British Front.

Great air activity was the principal feature of the fighting in the western front. The British carried out many bombing raids on the enemy communications and stores. Air fighting was almost continuous. A battle took place between 30 British machines and 30 to 40 German. The enemy squadron was broken up and dispersed. As a result of other fights, nine more hostile machines were driven in damaged condition. The French aeroplanes were engaged in 77 fights and the bombarding squadrons dropped over 700 bombs on communications and cantonments.

Italian Front.

Persistent bad weather hindered operations on the Italian front.

Russian Front.

The enemy several times attacked the Russians in the region of Skrobaf, and compelled them to fall back to second line of trenches. The Russians were also forced to abandon the heights south of Dornawatra.

Balkan Front.

Violent fighting continues on the Rumanian front in the Prokova valley, south of Predeal Pass. Russo-Rumanians have occupied the station Danroar two miles west of Arnavoda and are fighting for the possession of Carnavod bridge. They have also occupied the heights three miles south-west of Rasnicea in the centre of the Dobrudja.

Temporary Increase in the Paper Currency Reserve.

SIMLA, November 13.
The Government of India are issuing an ordinance authorising a temporary increase of Rs. 12 crores in the paper currency reserve instrument investment. It will be remembered that by an act (9 of 1916) passed in March last and having currency during the period of the war and for six months thereafter power was taken Inter Alia to issue currency notes up to a maximum amount of Rs. 6 crores against the British treasury bills of an equivalent value held by the Secretary of State. By these powers the total admissible investment on behalf of the paper currency reserve was increased to Rs. 26 crores of which Rs. 6 crores must

TELEGRAMS.

be held in the treasury bills of an equivalent value, namely L. 4 millions. Rs. 10 crores must be invested in securities of the Government of India, while the remaining Rs. 10 crores may be invested either in securities of the Government of India or in securities of the British Government of sterling securities issued by the Secretary of State. The circumstances which rendered necessary the taking of additional powers in March last have again arisen. The heavy expenditure which the Government of India have been undertaking in this country on behalf of the Home Government has made it possible to meet the Secretary of State drawing from the available resources to the full extent of the requirements of trade, and as the powers taken by the Act of 1916 have been nearly exhausted, further special measures have become necessary. In these circumstances it has been decided to extend the powers taken in March last to the extent of a further Rs. 12 crores, the additional investment so authorised being restricted as before to treasury bills held by the Secretary of State. It is hoped that these additional powers together with the further assistance which may be anticipated from treasury balance later in the year will be sufficient to cover the Secretary of State's drawings during the remainder of the busy season. Should not prove to be the case, however, it is the intention of the Government of India to adopt such further measures as may be necessary for the purpose of enabling trade to bring out to India the funds required for trade purposes. This ordinance as such will have effect for six months only and its duration will in all probability be prolonged by legislation.

Bombay.

Bombay's War Fund Sale.

Arrangements for Cotton Auction.

BOMBAY, November 13.
The Subscription list for the cotton auction to be held in connection with the forthcoming great war sale in Bombay has closed with a total of 200 bales. The Cotton has been classified and will be offered in about 20 lots ranging from 2 to 40 bales and all the bales have been valued for the protection of bidders. The auctioneer will be Mr. T. D. Moore, Chairman of the Bombay Cotton Trade Association. H. E. the Governor and Lady Willingdon have promised to be present. The auction will be held on Friday afternoon and a silver cup bearing the facsimile of H. E. the Governor and Lady Willingdon's signatures will be given to the buyer who, in the opinion of the auctioneer, shall have made the most sporting bid at the auction. The members of the committee of the Fire Insurance Associations are paid premiums for insuring the cotton while it is lying out for sale.

Anniversary of Parsis.

BOMBAY, November 13.
The Parsis of India celebrate next month the historic anniversary of their first coming to this land, twelve centuries ago, by holding a religious Jashan or thanks giving ceremony at Sanjan, the spot where their ancestors first landed in search of a new home for their faith after finally leaving Persia. The Twelve hundredth anniversary fell in last December and the Bombay Jashan Committee of the Parsis marked the event by a thanks giving ceremony in Bombay, which was attended by large crowds. On that occasion the committee had announced that the historic occasion would be further celebrated by Jashan ceremony at Sanjan at convenient opportunity. It has now made arrangements for a large gathering of Parsis at Sanjan on the 10th proximo and holding there a thanks giving ceremony befitting the occasion. Sanjan which is a small way side station on the Bombay-Baroda and Central India Railway and now almost devoid of Parsi population, will be visited next month by large crowd of Parsis who will see the spot where their ancestors first settled in India and where they remained for centuries till their dispersion in about the fourteenth century to other places in Gujarat. It will be the first gathering of its kind.

Government House at Mahabaleshwar

Utilised as a House for Nurses.

BOMBAY, November 13.
It was a happy inspiration of His Excellency the Governor and Lady Willingdon to place the Government House at Mahabaleshwar at the disposal of the Military authorities for the use of the nurses nursing in military hospitals in the Presidency and numbers of nurses are now there straight from the wards of their various hospitals. From their necessary routine of hospital life the sisters wake one morning to find a motor waiting to convey them to Mahabaleshwar as yet only a name. Work is left behind and with it dull care and for ten, twenty or thirty days their time is at their own disposal. This spirit infects the party on setting out and in spite of a tiring night spirits rise as the car mounts and mounts mile after mile revealing glimpses of valleys beneath and of other hills partly shrouded in mist, partly glowing in sunshine. The Government House and all the bungalows of the staff belonging to it are at the disposal of the nurses and Mahabaleshwar is now at its very best and a beautiful spot while the Government House and its grounds enjoy the most charming situation on the hill.

United Provinces.

U. P. Legislative Council.

ALLAHABAD, November 13.
At the adjourned meeting of the United Provinces Legislative Council to-day consideration of the Agra Preemption Bill was postponed. The motion by the Hon'ble Mr. Sameullah Beg for insertion of Conscience clause in the Educational Code for Indian boys so as to prevent religious instruction being given by mission schools was lost. So also was the motion to raise the maximum number of boys in school classes from 33 to 40. The motion by Mr. Chintamani for previous economic enquiry into the condition of the cultivators before raising assessments was also lost.

A Press communique notifies:—Registration in Sind and Aden of the claims of British subjects against the enemy subjects and enemy Government as well as of property belonging to enemies will henceforth be carried out by the Custodians of the enemy property in Sind and Aden, respectively, instead of by the Custodian of the enemy property, Bombay, whose work will be confined to the town and the Island of Bombay and the presidency proper.

రాజబైద్య నారాయణుల కేశవత, ఆయుర్వేదోదయ
జ్ఞాపధాలయము, 20 వీనాబజారుకోణం, మద్రాస్.

AMRUTANJAN
Best Indian Pain Balm

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0
తలనొప్పులమాన్పును వాయువుపోట్ల పోగొట్టును
సార్వభౌమనొప్పుల శారదోలును. పోట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసన గలిగి యుండును.
ప్రతియుంట నుండదగినది.
అమృతాంజనంధిపో; బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

శ్రీమద్భక్త రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటుముకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను
పుండ్లను, ప్రాంతినొప్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కనావధిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 బొంబాయి బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తైలురు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144 No 2 BOMBAY.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు
గలుగుటకును తిరిగియు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు
నడుచునో యేయేభాగములు యేయేపనులుచేయునో అని చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంశముల
నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి
గవర్న మెంటు వారిపద్ధతిని లెక్క పెట్టు యిప్పించిపంపబడును.
అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు దింపబడునెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభ
మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈనెల 30 వ తేదీన
గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును
పాఠశాల విద్యార్థులు కొరికడో నికసింతుటకు తావోసంగ
బడును. ఈ క్రింద నుదహరించు వారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149, Broadway Madras

యం. జి. పంట్ గారి

గానకాకైన్:—శ్రేతర క్షత్రావ్యములను తంతి
మేహము, కీళ్లనొప్పులు, మొదలైనవి ఒకవారము
లో పోగొట్టును.

పిఫిలైన్:—సర్వామిమేహమును ఎత్తిదైనను
ఏస్థితిలో వున్నప్పటికిని, ఇంకను పవిత్రము, మూల
ము మొదలైన వ్యాధులను ధ్వంసము చేయును.

ఆమ్టిబిని:—మేహవ్యాధులను సంతాన
హీనతను ఋతుశూలను నివర్తి చేయును.

గంధరైన్:—మొదడుకు బలమును, చలన
యును గలుగజేయును. మొదటి సంబంధము గల
సకల వ్యాధులను పోగొట్టును.

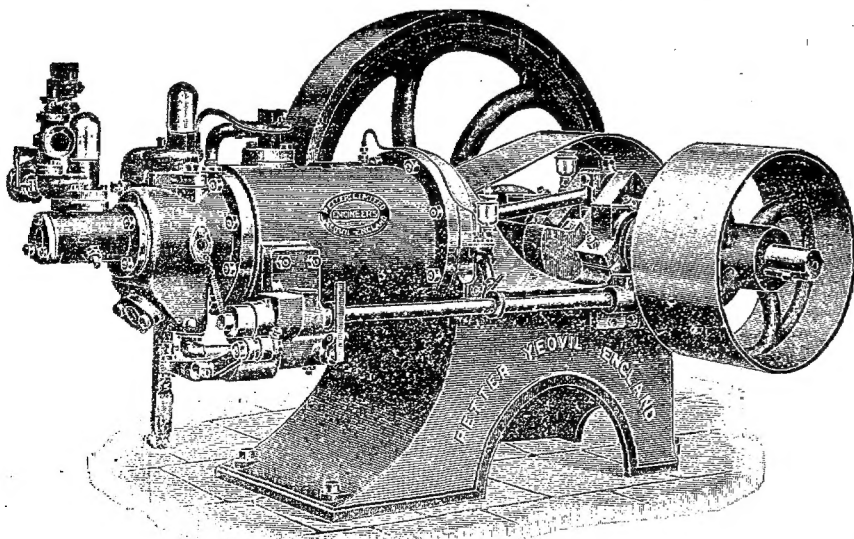
హేర్బడైన్:—తెల్లవెండ్రుకలను వెంటనే నల్లగా
మార్చును. వృద్ధులను యౌవనులుగా చేయును.

యం. జి. పంట్ గారు,
నెం. 812, మింటు స్ట్రీటు, మదరాసు.

వెటర్ వేటుంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

327

నులభ్యమగు యంత్రములు - చక్కని పనితీరు - స్థూలనిర్మాణము. నిరాటంకగును ముచ్చటైన నడకయు
ఈయంత్రములకు గొప్పచోట్లాతి దెచ్చినవి. అన్ని పరిమాణములలో యంత్రములను అపరిమితవయన (Curd
చమురుతోనైనను, మంచి చమురైనను, నిలువయున్న నూనెతోనైనను, చక్కగా నడుపు వచ్చును.

వెటరు ఇంజనుల
ప్రత్యేక
ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే శేంపులేనిదే
రగుల్కలుపగల గొట్టము
గలదు. ప్రారంభింపబడిన పై
శేంపు అవసరములేదు.
2. తగులబడిపోకుండనుండు
రగుల్కలుపగలగొట్టములు
ఇతర యంత్రముల యందు
కొన్ని వారములలో నెడి
పోవును. ట కొన్ని వత్సర
ములకు చెదపోవును.

3. ప్రేక్షకుల దృష్టిని ఆకర్షించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కట్టెతగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ నడు
పుటకు కారణమింకొకటి నెక్కడునుచును వృథాగా కాలదు. 5. ఇంజను నడపింపవచ్చును. ఏ పరిమాణపుదానినైన రినిమిష
ములలో నిలిపవచ్చును. 6. బలకరములైన పనిచేయు భాగములను కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, స్థూలముగా నిర్మింప
బడిన వలెను చేసి, ఎక్కువకాలము పనిచేయును. 7. కిటరు ఇంజనులు నిరాపేక్షము లేకుండ పనిచేయుటకు తగినవి. 8. పనిచేయు
భాగములను పైకిదిద్దుచుచేత నిర్మాణమతిసుపవు. 9. ముఖ్యముగ పనిచేయుభాగములకు లేక చక్రమునకు అపాయము
సంభవించువచ్చును. 10. కేవల యంత్రము ఆవిరోధము. అందువలన యంత్రము నిలుచును. కావున సురక్షితముగ నుండును.
అంతకంతయులలో స్థావరమే నన్నది. వెలుతు గాని, ఇతర విషయములకు గాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెన్లు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

బంగారు పతకములను

హద్రాసుగోను కలకత్తాలోను అయు
రేవీ యాషధ ప్రదర్శనములయందు సిద్ధిరి.

జాంఘా ఫార్మ్యూటికల్
వర్క్సు

శేష్యాములు, బిళ్లలు, మాత్రలు మొద
లగునవి యన్నియు శాస్త్రాక్త ప్రకారమున
సిద్ధపరుచుచును. వెలపట్టికకై వ్రాయును.
ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియదు.

వ్యవహారములన్నియు వాంగ్మయ భాష
లోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను దిన్నపురి రాజధాని
లోను ఏజెంట్లు కావలయును

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

కల్యాణి - ప్రతితుడు

ఇది షేక్స్పియర్ రసం ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి
తేట తెలుగున స్త్రీలకును బాలుకులకు తెలియ నట్లురచింపఁ
బడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతుత్కములు, మన
తెనుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది
మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చతుత్కమును
రసమును అద్భుతములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతితుడు ౨ ౪.

ధైర్య కవచము

మనుజునకు గల పాపము గుణములలో ధైర్యము
ప్రధానము. ధైర్యమనగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించి
కుండుట. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములను ఆత్మ
శక్తియులచే భేదింపదగినవి. ఈ ధైర్య మనెడి కవచమో
యత్తు శక్తియులకు అభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించు
చుటకై "అన్యత్రభీష్మాత్ గాంగేయాత్ అన్యత్రచ హనూ
మతః" అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము
నతి సులభతైలని తెలిపియున్నది. నెల రి అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో,
285 ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

కీర్తిశేఖరైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి. వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

RUBBER STAMP

P. N. SIMHAM & CO.
MADRAS
RUBBER STAMPERS

రబ్బరు స్టాంపులు.

ఇంతటి లెక్క నలులకు 1
కన్నా 8 తులం 30
గొట్టెముకలకు 6
సచ్చిత్తములకు 20
కుండుముకు 24

మొత్తములకు 100
మొత్తములకు 100
మొత్తములకు 100
మొత్తములకు 100

మొత్తములకు 100
మొత్తములకు 100
మొత్తములకు 100
మొత్తములకు 100